

EBA/GL/2017/16

23/04/2018

Gairės dėl įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės įvertinimo, nuostolio dėl įsipareigojimų neįvykdymo įvertinimo ir pozicijų, esant įsipareigojimų neįvykdymui, tvarkymo

1 Atitiktis gairėms ir informavimo pareiga

Šių gairių statusas

1. Šiame dokumente pateiktos pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010¹ 16 straipsnį parengtos gairės. Pagal Reglamento Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ir finansų įstaigos turi dėti visas pastangas siekdamos laikytis šių gairių.
2. Gairėse išdėstoma EBI nuomonė dėl tinkamos priežiūros praktikos Europos finansų priežiūros institucijų sistemoje arba dėl to, kaip Sąjungos teisė turėtų būti taikoma tam tikroje srityje. Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžtos kompetentingos institucijos, kurioms taikomos šios gairės, turėtų jų laikytis ir atitinkamai jas įtraukti į savo praktiką (pvz., iš dalies pakeisti savo teisinę sistemą arba priežiūros procesus), įskaitant tuos atvejus, kai gairės pirmiausia yra skiriamos įstaigoms.

Pranešimo reikalavimai

3. Pagal Reglamento Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos iki 25.06.2018 privalo EBI pranešti, ar laikosi arba ketina laikytis šių gairių, arba nurodyti nesilaikymo priežastis. Jeigu kompetentingos institucijos iki šio termino nepateiks jokio pranešimo, EBI laikys, kad jos gairių nesilaiko. Pranešimus reikėtų siųsti adresu compliance@eba.europa.eu užpildžius EBI interneto svetainėje pateiktą formą ir įrašius nuorodą „EBA/GL/2017/16“. Pranešimus turėtų teikti asmenys, turinys įgaliojimus pranešti apie gairių laikymąsi savo kompetentingų institucijų vardu. Apie visus gairių laikymosi pasikeitimus taip pat būtina pranešti EBI.
4. Pranešimai bus skelbiami EBI interneto svetainėje pagal 16 straipsnio 3 dalį.

¹ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 12).

2 Dalykas, taikymo apimtis ir sąvokų apibrėžtys

2.1 Dalykas

5. Šiose gairėse išsamiau paaiškinti įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės (angl. *probability of default*, toliau – PD) įvertinimo ir nuostolio dėl įsipareigojimų neįvykdymo (angl. *loss given default*, toliau – LGD) įvertinimo reikalavimai, įskaitant pozicijų, esant įsipareigojimų neįvykdymui, LGD (angl. *LGD in-default*, toliau – įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD) ir tiksliausią tikėtino nuostolio įvertį (*best estimate of expected loss*, toliau – EL_{BE}), pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 trečios dalies II antraštinės dalies 3 skyriaus 6 skirsnį, šio reglamento 159 straipsnį ir 2016 m. liepos 21 d. EBI galutinį techninių reguliavimo standartų EBA/RTS/2016/03 dėl vidaus reitingais grindžiamo vertinimo metodo projektą [toliau – TRS dėl IRB vertinimo metodo]².

2.2 Taikymo apimtis

6. Šios gairės parengtos dėl IRB metodo, remiantis Reglamento (ES) Nr. 575/2013 trečios dalies II antraštinės dalies 3 skyriumi, ir taikomos visiems metodams, kurie grindžiami savais PD ir LGD įverčiais. Jeigu įstaigai leista taikyti IRB metodą kitoms nei mažmeninės pozicijos, bet pagal reglamento 143 straipsnio 2 dalį, taikomą su 151 straipsnio 8–9 dalimis, neleista naudoti savų LGD įverčių, taikomos visos šių gairių dalys, išskyrus 6 ir 7 skyrius. Šios gairės netaikomos apskaičiuojant nuosavų lėšų reikalavimus gautinų sumų sumažėjimo rizikai padengti pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 157 straipsnį.

2.3 Adresatai

7. Šios gairės skirtos kompetentingoms institucijoms, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalies i punkte, ir finansų įstaigoms, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 1 dalyje.

2.4 Sąvokų apibrėžtys

8. Jei nenurodyta kitaip, Reglamente (ES) Nr. 575/2013 ir Direktyvoje 2013/36/ES vartojamos ir apibrėžtos sąvokos šiose gairėse turi tokią pačią reikšmę. Šiose gairėse taip pat vartojamos šios sąvokos:

² Deleguotąjį reglamentą, kuriuo priimamas galutinis EBA TRS dėl IRB vertinimo metodo projektas, paskelbus ES oficialiajame leidinyje, vietoj nuorodų į TRS dėl IRB vertinimo metodo straipsnius bus įrašytos nuorodos į deleguotąjį reglamentą.

Rizikos parametrai	Vienas iš šių rodiklių: PD, LGD, EL _{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD.
Referencinių duomenų rinkinys (RDR)	Visi rizikos parametrams įvertinti naudojami duomenų rinkiniai, įskaitant modelių kūrimui svarbius ir rizikos parametų kalibravimui naudojamus duomenų rinkinius.
PD modelis	Visi Reglamento (ES) Nr. 575/2013 142 straipsnio 1 dalies 1 punkte apibrėžtoje reitingų sistemoje naudojami duomenys ir metodai, susiję su savų PD įverčių diferencijavimu ir kiekybiniu vertinimu ir naudojami kiekvieno įsipareigojančiojo asmens arba pozicijos, kuriems taikomas tas modelis, įsipareigojimų neįvykdymo rizikai vertinti.
PD modelio rangų metodas	PD modelio dalį sudarantis metodas, naudojamas įsipareigojančiųjų asmenų arba pozicijų rangui nustatyti, atsižvelgiant į įsipareigojimų neįvykdymo riziką.
PD modelio vertinimo balų metodas	PD modelio rangavimo metodas, pagal kurį įsipareigojantiems asmenims arba pozicijoms priskiriami eilės numeriai (toliau – vertinimo balai), siekiant suskirstyti juos pagal rangus.
LGD modelis	Visi Reglamento (ES) Nr. 575/2013 142 straipsnio 1 dalies 1 punkte apibrėžtoje reitingų sistemoje naudojami duomenys ir metodai, susiję su savų LGD, įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD ir EL _{BE} įverčių diferencijavimu ir kiekybiniu vertinimu ir naudojami kiekvienos priemonės, kuriai taikomas tas modelis, nuostolio lygiui įvertinti įsipareigojimų neįvykdymo atveju.
EL _{BE}	Kiekvienos pozicijos, esant įsipareigojimų neįvykdymui, tiksliausias tikėtino nuostolio įvertis, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies h punkte.
Įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD	Pozicijų, esant įsipareigojimų neįvykdymui, nuostolis dėl įsipareigojimų neįvykdymo, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies h punkte.
PD ir LGD modelių taikymo apimtis	Tam tikrų rūšių pozicijos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 142 straipsnio 1 dalies 2 punkte, kurioms taikomas PD arba LGD modelis.
Rizikos parametų įvertinimas	Visas su rizikos parametrais susijęs modeliavimo procesas, įskaitant duomenų atranką, paruošimą, modelio kūrimą ir kalibravimą.

Modelio kūrimas	Rizikos parametru įvertinimo proceso dalis, kuri veda į tinkamą rizikos diferencijavimą, nustatant atitinkamus rizikos veiksnius, sudarant statistinius arba mechaninius metodus priskirti pozicijas įsipareigojančiųjų asmenų arba priemonių rangams arba grupėms ir, jeigu tai svarbu, įvertinant tarpinius modelio parametrus.
PD kalibravimo imtis	Duomenų rinkinys, kuriam taikomas rangavimo arba grupavimo metodas, siekiant atlikti kalibravimą.
Kalibravimo segmentas	Unikalios apibrėžta PD arba LGD modelio taikymo apimties dalis, kuri kalibruojama vienu metu.
PD kalibravimas	Rizikos parametru įvertinimo proceso dalis, kuri veda į tinkamą kiekybinį rizikos įvertinimą užtikrinant, kad tais atvejais, kai PD rangavimo arba grupavimo metodas taikomas kalibravimo imčiai, gauti PD įverčiai atitinka ilgalaikį vidutinį įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį taikomo metodo lygmeniu.
LGD kalibravimas	Rizikos parametru įvertinimo proceso dalis, kuri veda į tinkamą kiekybinį rizikos įvertinimą užtikrinant, kad LGD įverčiai atitiktų ilgalaikį vidutinį LGD arba nuosmukio LGD įvertį, jeigu šis įvertis konservatyvesnis, tinkamą taikomo metodo lygmeniu.
Rizikos parametru taikymas	PD arba LGD modeliu įvertintų rizikos parametru priskyrimas esamoms pozicijoms, atliekamas automatiškai, naudojantis atitinkama IT sistema, arba rankiniu būdu, kvalifikuotų įstaigos darbuotojų.
Taikymo portfelis	Faktinis pozicijų portfelis, rizikos parametro įvertinimo metu patenkantis į PD arba LGD modelio taikymo apimtį.

3 Įgyvendinimas

3.1 Taikymo data

9. Šios gairės taikomos nuo 2021 m. sausio 1 d. Įstaigos turėtų įtraukti šių gairių reikalavimus į savo reitingų sistemas iki šios datos, tačiau kompetentingos institucijos savo nuožiūra gali šį perėjimą paspartinti.

3.2 Gairių taikymo pradžia

10. Vidaus patikimumo vertinimo funkcijas atliekantys asmenys turėtų patvirtinti reitingų sistemų pakeitimus, atsiradusius pradėjus taikyti šias gaires ir techninius reguliavimo standartus, kuriuos reikia parengti pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 144 straipsnio 2 dalį, ir pakeitimų klasifikavimą pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) Nr. 529/2014³.
11. Įstaigos, kurios pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 143 straipsnio 3 dalį ir Reglamentą (ES) Nr. 529/2014 turi gauti išankstinį kompetentingų institucijų leidimą atlikti reitingų sistemų pakeitimus, kurie pagal šių gairių nuostatas turi būti atlikti iki 9 punkte nustatyto termino, turėtų su savo kompetentingomis institucijomis suderinti galutinį prašymo suteikti tokį išankstinį leidimą pateikimo terminą.

³ OL L 148, 2014 5 20, p. 36.

4 Bendrieji įvertinimo reikalavimai

4.1 Reitingų sistemų taikymo masto nustatymo principai

12. Reglamento (ES) Nr. 575/2013 142 straipsnio 1 dalies 1 punkte apibrėžta reitingų sistema turėtų būti taikoma visoms pozicijoms, kurių įsipareigojantiesiems asmenims arba priemonėms yra būdingi bendri rizikos veiksniai ir kreditingumas ir apie kuriuos turima iš esmės panašios su kreditais susijusios informacijos. Reitingų sistemos PD ir LGD modeliai gali apimti įvairius kalibravimo segmentus. Jeigu visi į PD arba LGD modelio taikymo intervalą patenkantys įsipareigojantieji asmenys arba pozicijos yra kalibruojami kartu, visa modelio taikymo apimtis laikoma vienu kalibravimo segmentu.
13. Pozicijoms, kurioms taikoma ta pati reitingų sistema, įstaiga turėtų taikyti panašius rizikos valdymo, sprendimų priėmimo ir kredito suteikimo procesus ir pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 170 straipsnio 1 dalies b punktą jas priskirti bendrai įsipareigojančiųjų asmenų reitingų skalei, o pagal 170 straipsnio 1 dalies e punktą – bendrai priemonių reitingų skalei.
14. Tam, kad įstaigos galėtų kiekybiškai įvertinti įvairius reitingų sistemos rizikos parametrus, tiems patiems skirtinguose modeliuose naudojamiems istoriniams stebėjimams, jos turėtų taikyti tą pačią įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį. Institucijos turėtų vienodai vertinti to paties įsipareigojančio asmens ar pozicijos pasikartojančius įsipareigojimų neįvykdymo atvejus tiek vidiniuose, tiek išoriniuose, tiek bendruose duomenų šaltiniuose.

4.2 Reikalavimai duomenims

4.2.1 Duomenų kokybė

15. Tam, kad įstaigos įvykdytų TRS dėl IRB vertinimo metodo 76 straipsnio reikalavimą turėti patikimą kredito rizikos vertinimo ir valdymo procesuose naudojamų duomenų kokybės vertinimo ir gerinimo politiką, procesus ir metodus, įstaigos turėtų užtikrinti, kad ši politika būtų taikoma visiems duomenims, naudotiems kuriant ir kalibruojant modelį, taip pat ir duomenims, naudojamiems taikant rizikos parametrus.
16. Tam, kad modelio kūrimo ir rizikos parametrų taikymo procesuose naudojami įvesties duomenys atitiktų Reglamento (ES) Nr. 575/2013 174 straipsnio b punkte nustatytus modelio įvesties duomenų tikslumo, išsamumo ir tinkamumo reikalavimus, duomenys turėtų būti pakankamai tikslūs, kad būtų išvengta reikšmingų pozicijų priskyrimo įsipareigojančiųjų asmenų arba priemonių rangams ar grupėms rezultatų iškreipimų, todėl neturėtų būti jokių neobjektyvių aspektų, dėl kurių duomenys taptų netinkami pagal paskirtį.

4.2.2 Duomenų reprezentatyvumo valdymas

17. Tam, kad PD ir LGD modeliuose naudojami duomenys atitiktų Reglamento (ES) Nr. 575/2013 174 straipsnio c punkte, 179 straipsnio 1 dalies d punkte, 2 dalies b punkte ir TRS dėl IRB vertinimo metodo 40 ir 45 straipsniuose nustatytus duomenų reprezentatyvumo reikalavimus, įstaigos turėtų turėti patikimą rizikos parametrus vertinti naudojamų duomenų reprezentatyvumo vertinimo politiką, procesus ir metodus. Savo vidaus politikoje įstaigos turėtų nurodyti, kokie statistiniai patikrinimai ir parametrai turi būti naudojami siekiant įvertinti rizikai diferencijuoti naudojamų duomenų reprezentatyvumą, ir atskirai nurodyti, kokie statistiniai patikrinimai ir parametrai turi būti naudojami rizikos kiekybinio vertinimo duomenų reprezentatyvumui įvertinti. Savo politikoje apibrėžtais atvejais, kai statistinius patikrinimus atlikti nėra galimybių, įstaigos taip pat turėtų nurodyti duomenų kokybinio vertinimo metodus.
18. Vertindamos įvairių šaltinių duomenų reprezentatyvumą, įskaitant vidaus, išorės ir bendrus duomenis arba šių šaltinių derinius, įstaigos turėtų taikyti tuos pačius standartus ir metodus, nebent skirtingus metodus taikyti yra pagrįsta dėl duomenų šaltinio ypatumų arba informacijos prieinamumo.
19. Kai naudojami išorės arba bendri duomenys, įstaigos turėtų surinkti pakankamai informacijos iš duomenų teikėjų, kad įvertintų tokių išorės arba bendrų duomenų reprezentatyvumą pačios įstaigos portfeliuose ir procesuose.

4.2.3 Modelio kūrimui skirtų duomenų reprezentatyvumas

20. Įstaigos turėtų analizuoti duomenų reprezentatyvumą, kai taikomi statistiniai modeliai ir kiti mechaniniai metodai, pagal kuriuos pozicijos priskiriamos rangams arba grupėms, taip pat kai taikomi statistiniai įsipareigojimų neįvykdymo prognozavimo modeliai, pagal kuriuos apskaičiuojami konkrečių įsipareigojančiųjų asmenų arba priemonių įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės įverčiai. Įstaigos turėtų pasirinkti tinkamą duomenų rinkinį modelio kūrimo tikslu tam, kad dėl nepakankamo duomenų reprezentatyvumo nebūtų reikšmingai iškraipyti modelio rezultatai taikymo portfelyje, ypač modelio diskriminacinė galia.
21. Siekiant užtikrinti, kad kuriant modelį, pagal kurį įsipareigojantieji asmenys arba pozicijos priskiriami rangams arba grupėms, naudojami duomenys būtų reprezentatyvūs portfelio, kuriam taikomas atitinkamas modelis, požiūriu, kaip to reikalaujama Reglamento (ES) Nr. 575/2013 174 straipsnio c punkte ir TRS dėl IRB vertinimo metodo 40 straipsnio 2 dalyje, įstaigos turėtų analizuoti duomenų reprezentatyvumą modelio kūrimo etapu pagal šiuos kriterijus:
 - (a) taikymo apimtį,
 - (b) įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį,
 - (c) atitinkamų rizikos charakteristikų pasiskirstymą,
 - (d) skolinimo standartus ir lėšų susigrąžinimo politiką.

22. Pagal 21 punkto (a) papunktį įstaigos turėtų analizuoti pozicijų skirstymą į segmentus ir apsvarstyti, ar per laikotarpį, kurį apima kuriant įsipareigojančiųjų asmenų arba pozicijų priskyrimo rangams arba grupėms modelį naudoti duomenys, nepasikeitė nagrinėjamo modelio taikymo apimtis. Jeigu įstaigos pastebi tokių pokyčių, jos turėtų analizuoti modelio taikymo apimties pokyčiams svarbius rizikos veiksnius, palygindamos jų pasiskirstymą RDR iki ir po pokyčio ir šių rizikos veiksnių pasiskirstymą taikymo portfelyje. Šiuo tikslu įstaigos turėtų taikyti statistinius metodus, pavyzdžiui, klasterio analizę arba panašius metodus ir įrodyti duomenų reprezentatyvumą. Bendrų modelių atveju analizę reikėtų atlikti toje modelio taikymo apimties dalyje, kuria naudojasi įstaiga.
23. Pagal 21 punkto (b) papunktį įstaigos turėtų užtikrinti, kad įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis, kuria grindžiami modeliui kurti naudoti duomenys, laikui bėgant išliktų nuosekli, ypač tai, kad ji atitiktų visus šiuos reikalavimus:
- (a) turi būti užtikrintas derėjimas su esama įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtimi, jeigu ji buvo koreguota stebimuoju laikotarpiu;
 - (b) įstaiga ėmėsi reikiamų priemonių, kai modelis apima pozicijas keliose jurisdikcijose, kuriose taikomos arba taikytos skirtingos įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtys;
 - (c) kiekviename duomenų šaltinyje taikoma įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis išnagrinėta atskirai;
 - (d) jeigu įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis skiriasi nuo įstaigos pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnį taikomos apibrėžties, kuriant modelį taikoma įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis nedaro neigiamo poveikio reitingų modelio struktūrai ir rezultatams pagal rizikos diferencijavimo ir prognozavimo galią .
24. Pagal 21 punkto (c) papunktį įstaigos turėtų analizuoti pagrindinių rizikos charakteristikų pasiskirstymą ir jų verčių diapazoną atsižvelgiant į rizikos diferencijavimo modelio kūrimo naudotus duomenis ir palyginti juos su taikymo portfeliu. LGD modelių atveju įstaigos turėtų atlikti tokią analizę atskirai įsipareigojimus vykdančioms pozicijoms ir pozicijoms, esant įsipareigojimų neįvykdymui.
25. Įstaigos turėtų analizuoti duomenų reprezentatyvumą atsižvelgdamos į portfelio struktūrą pagal atitinkamas rizikos charakteristikas, savo politikoje nurodytais statistiniais patikrinimais, ir užtikrinti, kad taikymo portfelyje stebimų rizikos charakteristikų intervalas būtų pakankamai tiksliai perteiktas kūrimo imtyje. Jeigu statistinių patikrinimų taikyti neįmanoma, įstaigos, remdamosi aprašomąja statistine portfelio struktūros informacija ir atsižvelgdamos į galimą sezoniškumo efektą, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 180 straipsnio 2 dalies f punkte, turėtų atlikti bent kokybinę analizę. Nagrinėdamos šios analizės rezultatus, įstaigos turėtų atsižvelgti į ekonominių sąlygų įtaką rizikos charakteristikoms. Reikėtų pašalinti reikšmingus duomenų imties ir taikymo portfelio pagrindinių rizikos charakteristikų skirtumus, pavyzdžiui, naudojant kitą duomenų rinkinį, stebėjimų dalį arba tinkamai perteikiant šias rizikos charakteristikas modelyje kaip rizikos veiksnius.

26. Pagal 21 punkto (d) papunktį įstaigos turėtų analizuoti, ar per atitinkamą istorinį stebėjimo laikotarpį įvyko reikšmingų skolinimo standartų, lėšų susigrąžinimo politikos arba atitinkamos teisinės aplinkos pokyčių, įskaitant bankroto teisės, nuosavybės teisės perėmimo procedūrų ir kitus su užtikrinimo priemonių realizavimu susijusius teisės aktų pokyčius, kurie gali turėti įtakos rizikos lygiui, rizikos charakteristikų pasiskirstymui portfelyje, kuriam taikomas nagrinėjamas modelis, arba jų intervalui. Jeigu įstaigos pastebi tokių pokyčių, jos turėtų palyginti į RDR įtrauktus duomenis iki ir po politikos pakeitimo. Įstaigos turėtų užtikrinti, kad esami kreditavimo arba lėšų susigrąžinimo standartai būtų panašūs į standartus, taikomus į RDR įtrauktiems ir kuriant modelį naudotiems stebėjimams.
27. Tam, kad PD modelyje rizikos diferencijavimo modeliui kurti naudoti duomenys būtų reprezentatyvūs, nereikalaujama, kad šiame duomenų rinkinyje ir įstaigos taikymo portfelyje pozicijų, esant įsipareigojimų neįvykdymui, ir įsipareigojimus vykdančių pozicijų, santykis būtų toks pat. Tačiau įstaigos į modelio kūrimo duomenų rinkinį turėtų įtraukti pakankamai stebėjimų, esant įsipareigojimų neįvykdymui, ir stebėjimų, kai įsipareigojimai vykdomi, o skirtumą turėtų registruoti dokumentuose.

4.2.4 Rizikos parametrams kalibruoti naudojamų duomenų reprezentatyvumas

28. Tam, kad įstaigos galėtų užtikrinti, jog rizikai kiekybiškai įvertinti naudojami duomenys reprezentatyviai atspindi taikymo portfelį, kuriam taikomas atitinkamas modelis, kaip to reikalaujama Reglamento (ES) Nr. 575/2013 trečios dalies 3 skyriaus 6 skirsnio 2 poskirsnyje ir TRS dėl IRB vertinimo metodo 45 straipsnio 2 dalyje, jos turėtų analizuoti duomenų, naudojamų ilgalaikiams vidutiniams įsipareigojimų neįvykdymo rodikliams apskaičiuoti arba ilgalaikiams vidutiniams LGD apskaičiuoti, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 179 straipsnio 1 dalies d punkte, panašumą ir, jei tai svarbu, reprezentatyvumą grupės atžvilgiu, kaip to reikalaujama Reglamento 179 straipsnio 2 dalies b punkte, pagal visus šiuos kriterijus:
- (a) taikymo apimtį,
 - (b) įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį,
 - (c) atitinkamų rizikos charakteristikų pasiskirstymą,
 - (d) esamas ir prognozuojamas ekonomines arba rinkos sąlygas,
 - (e) skolinimo standartus ir lėšų susigrąžinimo politiką.
29. Pagal 28 punkto (a) papunktį įstaigos turėtų atlikti 22 punkte nurodytą analizę.
30. Laikydamosi 28 punkto (b) papunkčio ir siekdamos užtikrinti, kad įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis, kuria grindžiami kiekvieno šaltinio duomenys, naudojami rizikai kiekybiškai įvertinti, atitiktų Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio reikalavimus, įstaigos turėtų lyginti įstaigos esamuoju laiku taikomą įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį ir stebėjimų, kurie yra įtraukti į rizikai kiekybiškai įvertinti naudotų duomenų rinkinį, tikslais taikomas apibrėžtis. Jeigu istoriniu stebėjimo laikotarpiu įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis pakito, įstaigos turėtų vertinti į RDR įtrauktų ir rizikai kiekybiškai vertinti naudotų istorinių duomenų

reprezentatyvumą taip pat, kaip EBA gairėse dėl įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymo pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnį 6 skyriuje nurodyta įvertinti išorės duomenis. Jeigu istoriniu stebėjimo laikotarpiu įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis kito daugiau negu vieną kartą, įstaigos turėtų analizuoti kiekvieną ankstesnę įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį atskirai.

31. Pagal 28 punkto (c) papunktį įstaigos turėtų atlikti tinkamą analizę ir užtikrinti, kad kalibravimo segmento lygmeniu pagrindinių rizikos charakteristikų verčių intervalai taikymo portfelyje būtų panašūs į portfelio, sudarančio rizikai kiekybiškai vertinti naudojamą referencinių duomenų rinkinį, rizikos charakteristikų verčių intervalus tiek, kiek to reikia norint užtikrinti, kad rizikos kiekybinis įvertinimas nebūtų paslinktas.
32. Pagal 28 punkto (d) papunktį įstaigos turėtų analizuoti rinkos ir ekonomines sąlygas, kuriomis grindžiami duomenys, taip:
 - (a) vadovaudamosi PD įvertinimu pagal 5.3.4 skirsnį,
 - (b) vadovaudamosi LGD įvertinimu pagal 6.3.2 skirsnį ir atsižvelgdamos į ekonominį nuosmukį, kaip to reikalaujama Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies b punkte.
33. Pagal 28 punkto (e) papunktį įstaigos turėtų analizuoti, ar per atitinkamą stebėjimo laikotarpį įvyko reikšmingų skolinimo standartų arba lėšų susigrąžinimo politikos pokyčių, kurie gali turėti įtakos rizikos lygiui, atitinkamų rizikos veiksnių charakteristikų pasiskirstymui portfelyje, kuriam taikomas nagrinėjamas modelis, arba jų intervalui. Jeigu įstaigos pastebi tokių pokyčių, jos turėtų analizuoti dėl šių pokyčių galimai atsiradusį rizikos parametrų įverčių poslinkį taip:
 - (a) vadovaudamosi PD įvertinimu – pagal įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių lygį ir tikėtiną įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių kintamumo intervalą;
 - (b) vadovaudamosi LGD įvertinimu – pagal nuostolių rodiklius, vidutinę lėšų susigrąžinimo procesų trukmę, tam tikrų lėšų susigrąžinimo scenarijų naudojimo dažnumą ir nuostolių dydžio pasiskirstymą.
34. Jeigu pagal 28–33 punktus įvertintas duomenų reprezentatyvumas yra nepakankamas ir dėl to atsiranda poslinkis arba padidėja su rizikos kiekybiniu įvertinimu susijęs neapibrėžtumas, įstaigos turėtų atlikti reikiamus koregavimus ir pašalinti poslinkį, taip pat turėtų taikyti tam tikrą konservatyvumo maržą pagal 4.4 skirsnį.

4.3 Žmogaus sprendimas įvertinant rizikos parametrus

35. Tam, kad įstaigos galėtų papildyti statistinius modelius žmogaus sprendimais, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 174 straipsnio b, e punktuose, 175 straipsnio 4 dalyje, 179 straipsnio 1 dalies a punkte ir 180 straipsnio 1 dalies d punkte, jos turėtų atlikti visus šiuos veiksmus:
 - (a) įvertinti modeliavimo prielaidas ir tai, ar pasirinkti rizikos veiksniai padeda įvertinti riziką pagal šių rizikos veiksnių ekonominę prasmę;

- (b) išanalizuoti žmogaus sprendimo poveikį modelio veikimo rezultatams ir užtikrinti, kad bet kurios formos žmogaus sprendimas būtų tinkamai pagrįstas;
- (c) registruoti dokumentuose, kaip modelyje taikomas žmogaus sprendimas, įskaitant bent jau vertinimo kriterijus, pagrindimą, prielaidas, dalyvaujančius ekspertus ir proceso aprašą.

4.4 Trūkumai ir konservatyvumo maržos taikymas

4.4.1 Trūkumų nustatymas

36. Įstaigos turėtų nustatyti visus su rizikos parametrų įvertinimu susijusius trūkumus, dėl kurių atsiranda šių parametrų kiekybinio įvertinimo poslinkiai arba padidėja neapibrėžtumas, bet pagal bendrą vertinimo paklaidų lygį tai nėra visapusiškai perteikiama, taip pat kiekvieną trūkumą priskirti vienai iš šių kategorijų:

- (a) A kategorijai: nustatyti duomenų ir metodiniai trūkumai;
- (b) B kategorijai: atitinkami kreditavimo standartų, norimos prisiimti rizikos, išieškojimo ir susigrąžinimo politikos pokyčiai ir kiti papildomo neapibrėžtumo šaltiniai.

37. Tam, kad galėtų nustatyti ir suklasifikuoti visus 36 punkte nurodytus trūkumus, įstaigos turėtų atsižvelgti į visus svarbius metodus, procesus, kontrolės priemonių, duomenų arba IT sistemų trūkumus, kuriuos nustatė kredito rizikos kontrolės padalinys, patikimumo vertinimo funkcijas atliekantys asmenys, vidaus audito funkcijas atliekantys asmenys arba kurie nors kiti vidaus arba išorės priežiūros specialistai, ir turėtų išanalizuoti bent jau visus žemiau pateiktus galimus su rizikos kiekybiniu įvertinimu susijusio papildomo neapibrėžtumo šaltinius:

- (a) A kategorijoje:
 - (i) istoriniuose stebėjimuose trūkstamos arba reikšmingai pakitusios įsipareigojimų neįvykdymo požymiai, įskaitant pakitusius pradelstų kredito įsipareigojimų reikšmingumo pripažinimo kriterijus;
 - (ii) trūkstama arba netiksli įsipareigojimų neįvykdymo data;
 - (iii) trūkstamas, netikslus arba pasenęs reitingų, naudotų istoriniams rangams arba grupėms vertinti, priskyrimas, siekiant apskaičiuoti rangui arba grupei tenkančius įsipareigojimų neįvykdymo rodiklius arba vidutinius realizuotus LGD;
 - (iv) trūkstama arba netiksli informacija apie pinigų srautų šaltinį;
 - (v) trūkstami, netikslūs arba pasenę duomenys apie rizikos veiksnius ir reitingų kriterijus;
 - (vi) trūkstama arba netiksli informacija, naudojama siekiant įvertinti, kiek lėšų bus susigrąžinta ateityje, kaip nurodyta 159 punkte;

- (vii) trūkstami arba netikslūs duomenys ekonominiam nuostoliui apskaičiuoti;
 - (viii) dėl išorės duomenų naudojimo ribotas istorinių stebėjimų reprezentatyvumas;
 - (ix) galimas poslinkis dėl pasirinkto stebimų vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių vidurkio apskaičiavimo metodo pagal 80 punktą;
 - (x) būtinybė koreguoti stebimų vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių vidurkį pagal 86 punktą;
 - (xi) trūkstama informacija nuostolio rodikliams įvertinti arba ekonominiam nuosmukiui LGD įverčiuose perteikti;
- (b) B kategorijoje:
- (i) kreditavimo, išieškojimo arba susigrąžinimo politikos, norimos prisiimti rizikos arba kitų svarbių vidaus procesų pokyčiai;
 - (ii) nepagrįsti pagrindinių rizikos charakteristikų verčių intervalų nuokrypia taikymo portfelyje, palyginti su nuokrypiais duomenų rinkinyje, naudojamame rizikai kiekybiškai įvertinti;
 - (iii) rinkos arba teisinės aplinkos pokyčiai;
 - (iv) ateities lūkesčiai dėl galimų portfelio struktūros arba rizikos lygio pokyčių, ypač pagrįsti jau atliktais veiksmais arba priimtais sprendimais, kurie neturėjo įtakos stebimiems duomenims.

4.4.2 Reikiamas koregavimas

38. Siekdamas išvengti rizikos parametru įverčių pasislinkimo, kuris atsiranda dėl nustatytų 36 ir 37 punktuose nurodytų trūkumų, įstaigos turėtų taikyti reikiamus metodus ir kiek įmanoma ištaisyti nustatytus trūkumus. Šiais metodais rizikos parametru daromą poveikį (toliau – reikiamas koregavimas), dėl kurio turėtų būti gautas tikslesnis rizikos parametro įvertis (toliau – tiksliausias įvertis), sudaro rizikos parametro vertės padidėjimas arba sumažėjimas. Įstaigos turėtų užtikrinti, kad, atlikus reikiamą koregavimą, būtų gautas tiksliausias įvertis, ir pateikti su tuo susijusius įrodymus.
39. Įstaigos turėtų registruoti dokumentuose metodus taikytus nustatytų trūkumų ištaisymui reikalingiems koregavimams atlikti, ir prireikus pateikti jų pagrindimą.
40. Įstaigos turėtų reguliariai stebėti, ar reikiami koregavimai pakankami. Įstaigoms patvirtinus reikiamą koregavimą, būtinybė pašalinti trūkumus neturėtų išnykti.

4.4.3 Konservatyvumo marža

41. Atsižvelgiant į reikalavimą, kad įstaigos turėtų pridėti konservatyvumo maržą, kuri siejama su tikėtiniu vertinimo paklaidų intervalu, kaip to reikalaujama Reglamento (ES) Nr. 575/2013 179 straipsnio 1 dalies f punkte ir 180 straipsnio 1 dalies e punkte, įstaigos turėtų įdiegti skaičiavimo paklaidų kiekybinio vertinimo, registravimo dokumentuose ir stebėsenos sistemą.
42. Galutinė rizikos parametro įverčio konservatyvumo marža turėtų atspindėti skaičiavimo neapibrėžtumą visose šiose kategorijose:
- A kategorijoje: konservatyvumo marža, susijusi su duomenų ir metodiniais trūkumais, nustatytais pagal A kategoriją, kaip nurodyta 36 punkto (a) papunktyje;
- B kategorijoje: konservatyvumo marža, susijusi su kreditavimo standartų, norimos prisiimti rizikos, išieškojimo ir susigrąžinimo politikos pokyčiais ir kitais papildomo neapibrėžtumo šaltiniais, nustatytais pagal B kategoriją, kaip nurodyta 36 punkto (b) papunktyje;
- C kategorijoje: bendroji vertinimo paklaida.
43. Tam, kad galėtų kiekybiškai įvertinti konservatyvumo atsargą, įstaigos turėtų atlikti visus šiuos veiksmus:
- (a) kiekybiškai įvertinti konservatyvumo maržą atsižvelgiant į pagal 36 ir 37 punktų reikalavimus nustatytus trūkumus, kurių neapima bendroji vertinimo paklaida. Šį vertinimą atlikti bent jau kalibravimo segmentų lygmeniu kiekvienoje iš A ir B kategorijų užtikrinant, kad:
- (i) Jei tai tikslinga būtų atliekami 38 punkte nurodyti koregavimai ir į neapibrėžtumo padidėjimą arba su šiais koregavimais susijusią papildomą vertinimo paklaidą būtų atsižvelgta konservatyvumo maržoje;
- (ii) su reikiamais koregavimais susijusi kategorijos lygmens konservatyvumo marža būtų proporcinga su šiais koregavimais susijusiam neapibrėžtumui;
- (iii) konservatyvumo marža būtų taikoma rizikos parametro įverčio neapibrėžtumui, atsiradusiam dėl kurių nors 36 ir 37 punktuose nurodytų trūkumų ir nepašalintam atliekant i punkte nurodytus reikiamus koregavimus, pašalinti;
- (b) pagal 42 punkto reikalavimus, kiekybiškai įvertinti C kategorijos bendrąją vertinimo paklaidą, susijusią su pagrindiniu įvertinimo metodu bent jau kiekvieno kalibravimo segmento lygmeniu; bendrosios skaičiavimo paklaidos konservatyvumo marža turėtų atspindėti statistinio įvertinio pasiskirstymo dispersiją.
44. Pagal 43(a) punktą kiekybiškai vertindamos konservatyvumo maržą kiekvienoje iš A ir B kategorijų, įstaigos gali visus arba pasirinktus trūkumus grupuoti, jei tai daryti pagrįsta.
45. Įstaigos turėtų kiekybiškai įvertinti galutinę konservatyvumo maržą sudėdamos:

- (a) 43(a) punkte nurodytą A kategorijos konservatyvumo maržą;
 - (b) 43(a) punkte nurodytą B kategorijos konservatyvumo maržą;
 - (c) 43(b) punkte nurodytą (C kategorijos) bendrosios skaičiavimo paklaidos konservatyvumo maržą.
46. Įstaigos turėtų pridėti galutinę konservatyvumo maržą prie rizikos parametro tiksliausio įverčio.
47. Įstaigos turėtų užtikrinti, kad dėl galutinės konservatyvumo maržos poveikio rizikos parametro įverčiai nesumažėtų, ir ypač, kad:
- (a) konservatyvumo marža dėl bendrosios vertinimo paklaidos būtų didesnė už nulį;
 - (b) konservatyvumo marža kiekvienoje iš A ir B kategorijų būtų proporcinga padidėjusiam rizikos parametru tiksliausio įverčio neapibrėžtumui dėl kiekvienoje kategorijoje nustatytų trūkumų. Bet kuriuo atveju konservatyvumo marža kiekvienoje iš A ir B kategorijų turėtų būti didesnė arba lygi nuliui.
48. Įstaigos turėtų išnagrinėti bendrą nustatytų trūkumų ir pagal juos apskaičiuotos konservatyvumo maržos poveikį modelio patikimumui ir užtikrinti, kad rizikos parametru įverčiai ir pagal juos nustatyti nuosavų lėšų reikalavimai nebūtų iškraipyti dėl būtinybės atlikti pernelyg daug koregavimų.
49. Kiekvienoje reitingų sistemoje taikoma konservatyvumo marža turėtų būti pagrįsta atitinkamuose modelio dokumentuose ir metodų vadovuose. Dokumentuose turėtų būti pateikta bent ši informacija:
- (a) išsamus visų nustatytų trūkumų sąrašas, įskaitant klaidas ir neapibrėžtumus, ir galimai paveikti modelio komponentai arba rizikos parametrai;
 - (b) kategorija, prie kurios šie trūkumai priskirti, kaip nurodyta 42 punkte;
 - (c) Su 43(a) punkte nurodytais trūkumais susijusios konservatyvumo maržos kiekybinio įvertinimo metodų, ypač tų, kuriais remiantis kiekybiškai įvertinama kiekvienos kategorijos konservatyvumo marža, aprašas.
50. Įstaigos turėtų reguliariai stebėti konservatyvumo maržos lygį. Įstaigoms patvirtinus konservatyvumo maržą, neturėtų išnykti būtinybė pašalinti klaidų arba neapibrėžtumo priežastis arba ištaisyti modelius, siekiant užtikrinti, kad jie visapusiškai atitiktų Reglamento (ES) Nr. 575/2013 reikalavimus. Įvertinusios trūkumus arba neapibrėžtumo šaltinius, įstaigos turėtų parengti planą, kaip per pagrįstą laikotarpį, atsižvelgiant į skaičiavimo paklaidos dydį ir reitingo sistemos reikšmingumą, ištaisyti duomenų ir metodikos trūkumus ir pašalinti kitus galimus papildomo neapibrėžtumo šaltinius bei sumažinti vertinimo paklaidas.
51. Peržiūredamos konservatyvumo maržos lygį, įstaigos turėtų užtikrinti, kad:

- (a) konservatyvumo marža dėl 36 ir 37 punktuose nurodytų A ir B kategorijų trūkumų būtų įtraukta į vidaus ataskaitas atskirai pagal kiekvieną kategoriją ir ją ilgainiui būtų galima mažinti ir galiausiai, kai bus ištaisyti visų paveiktų reitingų sistemos dalių trūkumai, – panaikinti;
 - (b) konservatyvumo marža dėl 43(b) punkte nurodytos bendrosios skaičiavimo paklaidos būtų įtraukta į vidaus ataskaitas atskiroje kategorijoje (C);
 - (c) atliekant 9 skyriuje nurodytas reguliarias peržiūras būtų vertinamas konservatyvumo maržos lygis, ypač kad su bendrąja skaičiavimo paklaida susijęs konservatyvumo maržos lygis įtraukus naujausius rizikos parametrai įvertinti svarbius duomenis, išliktų tinkamas.
52. Įstaigos turėtų užtikrinti, kad reikalingi konservatyvumo maržos pakeitimai būtų atlikti laiku.

5 PD įvertinimas

5.1 Bendrieji PD įvertinimo reikalavimai

53. Kredito suteikimo metu įsipareigojančiuosius asmenis priskirdamos įsipareigojančiųjų asmenų rangui, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 172 straipsnio 1 dalies a punkte, taip pat peržiūredamos šį priskyrimą pagal reglamento 173 straipsnio 1 dalies b punktą, įstaigos turėtų užtikrinti, kad kiekvieno fizinio arba juridinio asmens, kurio turima pozicija vertinama IRB metodu, reitingas būtų vertinamas laikantis konkrečios rūšies pozicijoms patvirtinto modelio. Šis modelis turėtų tikti konkrečiam pradiniam įsipareigojančiajam asmeniui, kuriam taikytina reitingų sistema, įskaitant pozicijas, kurioms taikomas netiesioginis kredito užtikrinimas, kaip nurodyta reglamento 161 straipsnio 3 dalyje.
54. Kredito suteikimo metu priskirdamos mažmenines pozicijas rangui arba grupei, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 172 straipsnio 2 dalyje, taip pat peržiūredamos šį priskyrimą pagal reglamento 173 straipsnio 2 dalį, įstaigos turėtų užtikrinti, kad kiekvienos IRB pozicijos reitingas būtų vertinamas laikantis konkrečios rūšies pozicijoms patvirtinto modelio. Šis modelis turėtų tikti konkrečiam pradiniam į taikytiną reitingų sistemą įtrauktam įsipareigojančiajam asmeniui arba pozicijai, įskaitant pozicijas, kurioms taikomas netiesioginis kredito užtikrinimas, kaip nurodyta reglamento 164 straipsnio 2 dalyje.
55. PD modelis gali apimti keletą įvairių įsipareigojančiųjų asmenų arba pozicijų rangavimo metodų, taip pat įvairius kalibravimo segmentus.

5.2 Modelio kūrimas vertinant PD

5.2.1 Modeliui kurti naudojamiems duomenims taikomi reikalavimai

56. Kurdamos modelį, įstaigos turėtų užtikrinti, kad į RDR būtų įtrauktos tik tinkamų laiko momentų rizikos veiksnių vertės. Skirtingų rizikos veiksnių atveju šie laiko momentai gali būti skirtingi. Pasirinkdamos tinkamus laiko momentus, įstaigos turėtų atsižvelgti į rizikos veiksnių dinamiką per visą laikotarpį, kuriuo įsipareigojantysis asmuo buvo įtrauktas į portfelį, o įsipareigojimų neįvykdymo atveju – visus metus iki įsipareigojimų neįvykdymo, ir atnaujinimo dažnumą.

5.2.2 Rizikos veiksniai ir reitingų kriterijai

57. Pasirinkdamos rizikos veiksnius ir reitingų kriterijus, įstaigos turėtų atsižvelgti į plačią informacijos, susijusios su pozicijomis, kurioms taikoma reitingų sistema, imtį. Įstaigų analizuojami galimi rizikos veiksniai, turėtų apimti bent:

- (a) įsipareigojančiojo asmens charakteristikas, įskaitant ekonomikos sektorių ir geografinę vietą įmonių atveju;

- (b) finansinę informaciją, įskaitant finansines ataskaitas arba pelno-nuostolio ataskaitas;
 - (c) informaciją apie tendencijas, įskaitant pardavimo arba pelno maržos didėjimą arba mažėjimą;
 - (d) informaciją apie elgseną, įskaitant mokėjimo terminų praleidimą ir kredito priemonių naudojimą.
58. Įstaigos turėtų užtikrinti, kad pasirenkant rizikos veiksnius ir reitingų kriterijus su atitinkamais įstaigos verslo srities ekspertais būtų konsultuojamasi dėl nagrinėjamų rizikos veiksnių ir reitingų kriterijų verslo logikos ir poveikio rizikai.
59. Įstaigos turėtų užtikrinti, kad ilgainiui sumažėjęs informacijos, pavyzdžiui, apie įsipareigojančiojo asmens charakteristikas, kuri buvo gauta išduodant paskolą, patikimumas būtų tinkamai perteiktas vertinant PD. Įstaigos taip pat turėtų užtikrinti, kad pagal modelį remiantis visa svarbia tuo metu turima naujausia informacija, būtų įvertintas tinkamas rizikos lygis ir kad didesnio neapibrėžtumo atvejais, kai trūksta naujausios informacijos, būtų taikoma reikiama konservatyvumo marža. Konkrečiai, modelis arba priskyrimo procesas turėtų suteikti galimybę atlikti tinkamus ir konservatyvius koregavimus abiem šiais atvejais:
- (a) pagal TRS dėl IRB vertinimo metodo 24 straipsnio 1 dalies g punktą, jeigu finansinės ataskaitos parengtos anksčiau negu prieš 24 mėnesius ir jose pateikta finansinė informacija yra svarbus rizikos veiksnys;
 - (b) jeigu kreditų biuro informacija, kuri yra svarbus rizikos veiksnys, surinkta seniau negu prieš 24 mėnesius ir tuo laiko momentu ji vis dar yra aktuali ir jeigu kreditų biuro informacija.
60. Įstaigos turėtų nuosekliai taikyti rizikos veiksnius ir reitingų kriterijus, ypač, atsižvelgiant į nagrinėjamą laikotarpį, modelio kūrimo, modelio kalibravimo ir modelio taikymo srityse.
61. Jeigu didelė klientų dalis nagrinėjamoje mažmeninėje reitingų sistemoje naudojami keliomis tos pačios rūšies priemonėmis, įstaigos turėtų analizuoti tokių klientų rizikos lygį, lygindamos juos su klientais, kurie naudojami tik viena atitinkamos rūšies priemone ir, prireikus, perteikti modelio rizikos lygio skirtumus per atitinkamus rizikos veiksnius.
62. Trečiųjų šalių reitingų naudojimas: įstaigos turėtų turėti aiškią politiką, kurioje būtų nurodyta, kokiomis sąlygomis vertinant nagrinėjamo įsipareigojančiojo asmens riziką galima atsižvelgti į trečiosios šalies, turinčios sutartinių arba organizacinių ryšių su įstaigos įsipareigojančiuoju asmeniu, reitingą. Tokioje politikoje turėtų būti atsižvelgta į šiuos galimus būdus, kuomet vertinant nagrinėjamo įsipareigojančiojo asmens riziką galima atsižvelgti į tokios trečiosios šalies reitingą:
- (a) tokios trečiosios šalies reitingas perkeliamas atitinkamam įsipareigojančiajam asmeniui (toliau – reitingo perkėlimas), jeigu įsipareigojančiojo asmens ir susijusios šalies rizika nesiskiria, nes turima reikiama garantija, o trečiosios šalies reitingas priskiriamas viduje,

- pagal reitingų sistemą, kurią taikyti įstaigai leista pagal Reglamento (ES) Nr. 575/213 143 straipsnio 2 dalį;
- (b) į tokios trečiosios šalies reitingą atsižvelgiama kaip į požymį peržiūrint atitinkamo įsipareigojančiojo asmens priskyrimą rangui arba grupei;
 - (c) tokios trečiosios šalies reitingas naudojamas kaip PD modelio įvesties duomuo, kuriuo nurodoma atitinkamos šalies parama įsipareigojančiajam asmeniui pagal sutartį.
63. Tam, kad trečiosios šalies vidaus arba išorės reitingai būtų įtraukti į PD modelį, įstaigos turėtų užtikrinti, kad:
- (a) trečiosios šalies reitingas atitiktų visus 5.2.2 skirsnyje išdėstytus atitinkamiems rizikos veiksniams keliamus reikalavimus;
 - (b) kitos atitinkamo įsipareigojančiojo asmens ir sandorio rizikos charakteristikos būtų tinkamai perteiktos modelyje pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 170 straipsnio 1 dalies a punktą ir 3 dalies a punktą ir, kad vidaus arba išorės reitingų informacijai suteikus didelį svorį, neatsirastų jokie reikšmingo neobjektyvumo;
 - (c) jokių ryšių su trečiosiomis šalimis poveikis nebūtų įskaitomas dukart.
64. Dėl reitingo perkėlimo neturėtų pakisti pozicijų priskyrimas pozicijų klasėms, reitingų sistemoms arba modeliams, jis turėtų paveikti tik priskyrimą rangams arba grupėms. Reitingų perkėlimas turėtų būti suplanuotas taip, kad visi trečiosios šalies reitingo pokyčiai, kurie sudaro reikšmingą informaciją apie įsipareigojantįjį asmenį arba poziciją pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 173 straipsnio 1 dalies b punktą, būtų laiku perteikti visuose paveiktuose reitinguose.
65. Reikšmingą paramą pagal sutartį, kurią įsipareigojantysis asmuo teikia trečiajai šaliai, reikėtų vertinti kaip veiksnį, dėl kurio paramą teikiančio įsipareigojančiojo asmens laisvas finansinis pajėgumas, įskaitant pajėgumą visiškai apmokėti visus įsipareigojimus įstaigai, mažėja. Tai turėtų atspindėti paramą teikiančio įsipareigojančiojo asmens reitinge.

5.2.3 Reitingavimo filosofija

66. Įstaigos turėtų laikytis tinkamos įsipareigojančiųjų asmenų arba pozicijų priskyrimo rangams arba grupėms filosofijos (toliau – reitingavimo filosofija), tuo tikslu atsižvelgdamos į visus šiuos principus:
- (a) įstaigos turėtų vertinti, ar rizikos parametrai kiekybiškai įvertinti naudojamas metodas yra tinkamas pagal reitingavimo filosofiją, ir suprasti įsipareigojančiųjų asmenų arba pozicijų priskyrimo rangams arba grupėms (toliau – reitingų priskyrimas), rizikos parametrų įverčių, kurie gaunami pagal taikomą metodą, ypatybes bei dinamiką;

- (b) įstaigos turėtų vertinti pagal taikomą metodą nustatytų reitingų priskyrimo ir rizikos parametrų įverčių charakteristikų ir dinamikos tinkamumą atsižvelgiant į įvairių panaudojimo paskirtį ir suprasti jų poveikį nuosavų lėšų reikalavimų dinamikai ir kintamumui;
- (c) į reitingavimo filosofiją taip pat reikėtų atsižvelgti atliekant grįžtamąjį patikrinimą. Ekonominėms sąlygoms jautri filosofija, dažniausiai tiksliau įvertina PD, kaip kiekvienų metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį. Kita vertus, ekonominėms sąlygoms mažiau jautri filosofija dažniausiai PD įvertina artimiau PD vidurkiui, esant skirtingoms ekonomikos būklėms, tačiau jis skiriasi nuo stebimų įsipareigojimo neįvykdymo rodiklių tais metais, kai ekonomikos būklė yra geresnė arba blogesnė nei vidutinė. Todėl nuokrypai, palyginus atitinkamo rango stebimus įsipareigojimų neįvykdymo rodiklius ir ilgalaikį vidutinį įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį, bus dažnesni ekonominėms sąlygoms mažiau jautriose reitingų sistemose. Migracija tarp rangų, priešingai, greičiausiai bus dažnesnė ekonominėms sąlygoms labiau jautriose reitingų sistemose. Vertinant grįžtamojo patikrinimo rezultatus ir, jei reikia, atliekant lyginamąją analizę, į šiuos dėsningumus reikėtų atsižvelgti.
67. Įstaigos pasirinktą filosofiją turėtų nuosekliai taikyti visą laiką. Analizuodamos įsipareigojančiųjų asmenų arba pozicijų priskyrimo rangams arba grupėms filosofijos (toliau – reitingavimo filosofija) tinkamumą, įstaigos turėtų atsižvelgti į visus šiuos dalykus:
- (a) rizikos veiksnių struktūrą;
- (b) migraciją tarp rangų arba grupių;
- (c) kiekvieno rango arba grupės metinių įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių pokyčius.
68. Kai įstaigos taiko skirtingas reitingų sistemas, kurioms būdinga skirtinga reitingavimo filosofija, informacija apie reitingų priskyrimą arba rizikos parametrų įverčius jos turėtų remtis atsargiai, ypač kai naudojasi išorės reitingų agentūrų reitingų informacija arba įsipareigojimų neįvykdymo patirtimi. Jeigu įstaigos naudoja skirtingas skirtingomis charakteristikomis pasižyminčias reitingų sistemas, pavyzdžiui, laikosi skirtingos filosofijos arba taiko skirtingus objektyvumo, tikslumo, stabilumo arba konservatyvumo lygius, jos turėtų užtikrinti, kad reitingų sistemose būtų užtikrintas reikiamo lygio nuoseklumas ir kad visi skirtumai tarp jų būtų gerai suprantami. Įstaiga juos turėtų suprasti tiek, kad bent galėtų tinkamai apibrėžti, kaip derinti arba jungti iš įvairių reitingų sistemų gautą informaciją, kai to reikia pagal įstaigos politiką. Įstaigos turėtų visapusiškai suprasti dėl tokio informacijos derinimo arba jungimo kylančias prielaidas ir galinčius atsirasti netikslumus.

5.2.4 Įsipareigojančiųjų asmenų rangų arba grupių homogeniškumas

69. Tam, kad įvykdytų Reglamento (ES) Nr. 575/2013 170 straipsnio 1 dalies ir 3 dalies c punkto reikalavimus bei TRS dėl IRB vertinimo metodo 38 straipsnio reikalavimus, įstaigos turėtų tikrinti tiems patiems rangams arba grupėms priskirtų įsipareigojančiųjų asmenų arba pozicijų

homogeniškumą. Pirmiausia pažymėtina, kad rangai turėtų būti apibrėžti taip, kad kiekvienas kiekvienam rangui arba grupei priskirtas įsipareigojantysis asmuo keltų pagrįstai panašią įsipareigojimų neįvykdymo riziką ir kad būtų vengiama reikšmingo įsipareigojimų neįvykdymo rizikos pasiskirstymo tarp rangų arba grupių dubliavimosi.

5.3 PD kalibravimas

5.3.1 Duomenims, kurie naudojami stebimiems įsipareigojimų neįvykdymo rodikliams apskaičiuoti, taikomi reikalavimai

70. Norėdamos apskaičiuoti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 78 punkte apibrėžtą vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį, įstaigos turėtų užtikrinti kokybinių ir kiekybinių duomenų ir kitos informacijos, susijusios su stebimam vidutiniam įsipareigojimų neįvykdymo rodikliui apskaičiuoti naudojamu vardikliu ir skaitikliu, išsamumą, kaip nurodyta 73 ir 74 punktuose. Pirmiausia įstaigos turėtų užtikrinti, kad būtų tinkamai saugomi ir prieinami bent šie 82–83 punktuose nurodyto atitinkamo stebėjimo laikotarpio duomenys:

- (a) atitinkamos rūšies pozicijų, kurioms taikomas nagrinėjamas PD modelis, nustatymo kriterijai;
- (b) kalibravimo segmentų nustatymo kriterijai;
- (c) rizikai diferencijuoti naudojami rizikos veiksniai; jeigu į modelį įtraukiamas naujas svarbus rizikos veiksnys, apie kurį neturima istorinių duomenų, įstaigos turėtų stengtis ilgainiui užpildyti trūkstamų duomenų apie rizikos veiksnius spragas, kaip nurodyta 51 punkto a papunktyje, atlikti reikiamus koregavimus ir pritaikyti reikiamą konservatyvumo maržą pagal 4.4 skirsnį;
- (d) visus įsipareigojančiųjų asmenų ir pozicijų identifikavimo numerius, kurie yra svarbūs apskaičiuojant įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį, atsižvelgiant į atvejus, kai identifikavimo numeris ilgainiui pakito, įskaitant pokyčius dėl pozicijų restruktūrizavimo.

71. Apskaičiuojant vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį, stebėjimai neturėtų būti įtraukiami tik šiais dviem atvejais:

- (a) įsipareigojantieji asmenys, kurie per klaidą įtraukti į įsipareigojimų neįvykdymo duomenų rinkinį, nes pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnyje pateiktą apibrėžtį, kuri išsamiau paaiškinta Gairėse dėl įsipareigojančiojo asmens įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymo pagal minėtą straipsnį, jie nepažeidė įsipareigojimų, neturėtų būti įtraukti į vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklio skaitiklį;
- (b) įsipareigojantieji asmenys, kurie per klaidą priskirti prie nagrinėjamo reitingų modelio, nors nepatenka į to reitingų modelio taikymo intervalą, neturėtų būti įtraukti nei į vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklio skaitiklį, nei į vardiklį.

72. Pagal TRS dėl IRB vertinimo metodo 32 straipsnio 3 dalies b punktą įstaigos turėtų registruoti dokumentuose visus apskaičiuojant vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį pašalintus duomenis, ypač:

- (a) nemažmeninių PD modelių atveju – visų duomenų rinkinio stebėjimų, kurie neįtraukti pagal 71 punktą, sąrašą, kartu pateikiant kiekvieno atvejo pagrindimą;
- (b) mažmeninių PD modelių atveju – informaciją apie stebėjimų neįtraukimo pagal 71 punktą priežastis ir kieki.

5.3.2 Vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių apskaičiavimas

73. Norėdamos apskaičiuoti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 78 punkte nurodytą vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį, įstaigos turėtų užtikrinti abu šiuos dalykus:

- (a) kad vardiklį sudarytų įsipareigojimus vykdančių įsipareigojančiųjų asmenų, kurie vienu metų stebėjimo laikotarpio pradžioje turi kokių nors kredito įsipareigojimų, skaičius; šiuo atveju kredito įsipareigojimas reiškia abu šiuos dalykus:
 - (i) bet kurį balansinį straipsnį, įskaitant visas pagrindinės dalies, palūkanų sumas ir mokesčius;
 - (ii) bet kurį nebalansinį straipsnį, įskaitant įstaigos kaip garanto suteiktas garantijas;
- (b) kad į skaitiklį būtų įtraukti visi tie į vardiklį įtraukti įsipareigojantieji asmenys, kurie per vienu metų stebėjimo laikotarpį bent vieną kartą neįvykdė įsipareigojimų.

74. Priskirdamos įsipareigojančiuosius asmenis arba pozicijas rangams arba grupėms, kad galėtų apskaičiuoti vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį, įstaigos turėtų atsižvelgti į peržiūras, tačiau šiuo priskyrimu neturėtų būti perteikiamas joks dėl kredito rizikos mažinimo atsiradęs pakeitimo poveikis, taip pat jokie *ex post* konservatyvumo koregavimai, kurie buvo atlikti pagal 8.1 skirsnį. Jeigu vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklis apskaičiuojamas pagal rangą arba grupę, į vardiklį reikėtų įtraukti visus reitingų rangui arba grupei stebėjimo laikotarpio pradžioje priskirtus įsipareigojančiuosius asmenis. Jeigu vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklis apskaičiuojamas portfelio lygmeniu, į vardiklį reikėtų įtraukti visus atitinkamam kalibravimo segmentui stebėjimo laikotarpio pradžioje priskirtus įsipareigojančiuosius asmenis.

75. Įstaigos turėtų apskaičiuoti vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį ir tiems kredito įsipareigojimų turintiems įsipareigojantiems asmenims, kurie atitinkamo stebėjimo laikotarpio pradžioje neturėjo reitingo, bet pateko į nagrinėjamo modelio taikymo intervalą (toliau – trūkstami reitingai), nors apskaičiuojant nuosavų lėšų reikalavimus šie įsipareigojantieji asmenys buvo konservatyviai priskirti reitingų rangui arba grupei. Jeigu įsipareigojančiųjų asmenų reitingai grindžiami trūkstama arba iš dalies trūkstama informacija arba reitingas yra pasenęs, bet įstaiga laiko jį galiojančiu, šie reitingai nėra laikomi trūkstamais.

76. Pagal 73–75 punktus įsipareigojantysis asmuo turi būti įtrauktas į vardiklį ir, jei reikia, į skaitiklį, taip pat ir tuo atveju, kai per stebėjimo laikotarpį yra perkeliamas į kitą reitingų rangą, grupę arba jam pradedamas taikyti kitas reitingų modelis, reitingų sistema arba kapitalo reikalavimų apskaičiavimo metodas arba kai atitinkami kredito įsipareigojimai per stebėjimo laikotarpį parduodami, nurašomi, grąžinami arba pagal juos kitaip atsiskaitoma. Įstaigos turėtų analizuoti, ar tokia migracija arba kredito įsipareigojimų pardavimas padidina įsipareigojimų neįvykdymo rodiklio poslinkį, ir, jei taip, turėtų tai perteikti atlikdamos atitinkamą koregavimą bei apsvarstyti, ar nereikia taikyti reikiamos konservatyvumo maržos.
77. Bet kuriuo atveju įstaigos turėtų užtikrinti, kad kiekvienas įsipareigojimų neįvykdęs įsipareigojantysis asmuo būtų įskaičiuotas į vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklio skaitiklį ir vardiklį tik kartą, net jeigu įsipareigojantysis asmuo per atitinkamą vienu metų laikotarpį įsipareigojimų neįvykdė daugiau negu vieną kartą.
78. Norėdamos pasirinkti tinkamą skaičiavimo metodą, kaip to reikalaujama 80 punkte, įstaigos turėtų vertinti stebimus vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklius ir bent kartą per ketvirtį palyginti juos su istoriniu stebėjimo laikotarpiu.

5.3.3 Stebimo vidutinio įsipareigojimų neįvykdymo rodiklio apskaičiavimas

79. Stebimą vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių vidurkį (toliau – stebimas vidutinis įsipareigojimų neįvykdymo rodiklis) reikėtų apskaičiuoti pagal kiekvieną reitingų rangą arba grupę, taip pat pagal tų rūšių pozicijas, kurioms taikomas atitinkamas PD modelis, ir pagal kiekvieną svarbų kalibravimo segmentą.
80. Įstaigos turėtų pasirinkti reikiamą metodą: metodą, grindžiamą dubliuojamais vienu metų laiko langais, arba metodą, grindžiamą nesidubliuojančiais laiko langais, ir, remdamosi dokumentuose užregistruota analize, apskaičiuoti stebimą vidutinį įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį. Į šią analizę turėtų būti įtraukta bent ši informacija:
- (a) galimo poslinkio dėl trumpalaikių ir nutrauktų sutarčių, kurio negalima stebėti per atitinkamus vienu metų laikotarpius, analizė;
 - (b) galimo poslinkio dėl konkrečių pasirinktų skaičiavimo datų, analizė;
 - (c) įstaigų, kurios taiko dubliuojamus vienu metų laiko langus, atveju – galimo reikšmingo poslinkio dėl netiesiogiai dubliuojamam laikotarpiui suteikiamos svorinės reikšmės, analizė;
 - (d) galimo reikšmingo poslinkio dėl sezoniškumo efekto, susijusio su pasirinktomis skaičiavimo datomis, analizė.
81. Pagal 79 ir 80 punktus apskaičiuodamos stebimus vidutinius įsipareigojimų neįvykdymo rodiklius, įstaigos turėtų apskaičiuoti visų pagal 73–76 punktus apskaičiuotų vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių aritmetinį vidurkį. Jeigu įstaiga istoriniams duomenims teikia ne lygiavertę svarbą, nes naudojantis naujesniais duomenimis nuostolius galima prognozuoti tiksliau, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 180 straipsnio 2 dalies e punkte, mažmeninių pozicijų klasei taikomų PD modelių atveju apskaičiuodamos stebimą

vidutinį įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį, įstaigos gali apskaičiuoti svartinį vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių vidurkį.

5.3.4 Ilgalaikis vidutinis įsipareigojimų neįvykdymo rodiklis

82. Nustatant Reglamento (ES) Nr. 575/2013 180 straipsnio 1 dalies h ir 2 dalies e punktuose nurodytą istorinį stebėjimo laikotarpį, papildomi 5 paskutiniųjų metų stebėjimai modelio kalibravimo momentu turėtų būti laikomi svarbiais, jeigu šie stebėjimai yra reikalingi, kad istorinis stebėjimo laikotarpis atspindėtų tikėtiną tos rūšies pozicijų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių kintamumo intervalą, kaip nurodyta TRS dėl IRB vertinimo metodo 49 straipsnio 3 dalyje.
83. Vertindamos, ar 82 punkte nurodytas istorinis stebėjimo laikotarpis reprezentatyviai atspindi tikėtiną vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių kintamumo intervalą, įstaigos turėtų vertinti, ar istorinį stebėjimo laikotarpį reprezentatyviai sudaro ir geri, ir blogi metai, ir atsižvelgti į visus šiuos dalykus:
- (a) visų stebimų vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių kintamumą;
 - (b) ar yra arba ar trūksta vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių iš blogų metų, įvertintų pagal nagrinėjamos rūšies pozicijoms svarbius istorinio stebėjimo laikotarpio ekonominius rodiklius, arba ar jos dominuoja;
 - (c) reikšmingus ekonominės, teisinės arba verslo aplinkos pokyčius per istorinį stebėjimo laikotarpį.
84. Jeigu 82 punkte nurodytas istorinis stebėjimo laikotarpis reprezentatyviai atspindi tikėtiną įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių kintamumo intervalą, apskaičiuojant ilgalaikį vidutinį įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį reikėtų apskaičiuoti to laikotarpio stebimą vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių vidurkį.
85. Jeigu 82 punkte nurodytas istorinis stebėjimo laikotarpis reprezentatyviai neatspindi tikėtino įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių kintamumo intervalo, kaip nurodyta TRS dėl IRB vertinimo metodo 49 straipsnio 4 dalyje, įstaigos turėtų elgtis taip:
- (a) jeigu į istorinį stebėjimo laikotarpį įtraukta blogų metų arba jų įtraukta nepakankamai, vertinant ilgalaikį vidutinį įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį stebimų vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių vidurkį reikėtų koreguoti;
 - (b) jeigu į istorinį stebėjimo laikotarpį įtraukta pernelyg daug blogų metų, stebimų vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių vidurkį koreguoti ir įvertinti ilgalaikį vidutinį įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį galima tada, kai tarp 83 punkto (b) papunktyje nurodytų ekonominių rodiklių ir žinomų vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių egzistuoja reikšminga koreliacija.

Įstaigos turėtų užtikrinti, kad atlikus a ir b punkte nurodytus koregavimus, pakoreguotas ilgalaikis vidutinis įsipareigojimų neįvykdymo rodiklis atspindėtų tikėtiną įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių kintamumo intervalą.

86. Išimtinu atveju, kai ilgalaikis vidutinis įsipareigojimų neįvykdymo rodiklis dėl visų pagal 85 punktą atliktų koregavimų yra mažesnis už visų stebimų vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių vidurkį, įstaigos turėtų palyginti savo pakoreguotus vidutinius ilgalaikius įsipareigojimų neįvykdymo rodiklius su didesniu iš šių dydžių:

- (a) 5 paskutiniųjų metų laikotarpio stebimais vidutiniais vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodikliais;
- (b) stebimu visų žinomų vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių vidurkiu.

Pagal TRS dėl IRB vertinimo metodo 49 straipsnio 4 dalies b punktą ir 4.4 skirsnį įstaigos turėtų pagrįsti koregavimo kryptį ir dydį, įskaitant svarstomos konservatyvumo atsargos pakankumą. Be to, jeigu pakoreguotas ilgalaikis vidutinis įsipareigojimų neįvykdymo rodiklis yra mažesnis už didesnį iš a ir b punktuose nurodytų dydžių, jos turėtų konkrečiai pagrįsti, kodėl šios dvi vertės nėra tinkamos.

5.3.5 Ilgalaikio vidutinio įsipareigojimų neįvykdymo rodiklio kalibravimas

87. Įstaigos turėtų turėti patikimus ir aiškiai apibrėžtus procesus, kuriais užtikrintų patikimą kalibravimą, į savo atliekamo kalibravimo procesą įtraukdamos visus šiuos dalykus:

- (a) kiekybinius kalibravimo testus pagal reitingų rangą arba grupę;
- (b) kiekybinius kalibravimo testus kalibravimo segmento lygmeniu;
- (c) papildomą kokybinę analizę, pavyzdžiui, ekspertų vertinimą dėl gautos įsipareigojančiųjų asmenų pasiskirstymo formos, minimalaus vieno rango įsipareigojančiųjų asmenų skaičiaus ir per didelės koncentracijos tam tikruose ranguose arba grupėse išvengimo.

88. Įstaigos turėtų saugoti ir aprašyti PD modelio dokumentuose su kiekvienu kalibravimo segmentu susijusią kalibravimo imtį. Tam, kad užtikrintų atitiktį Reglamento (ES) Nr. 575/2013 180 straipsnio 1 dalies a punktui arba 180 straipsnio 2 dalies a punktui, įstaigos turėtų surasti tinkamą pusiausvyrą tarp kalibravimo imties panašumo į taikymo portfelį pagal įsipareigojančiojo asmens ir sandorio ypatybes ir to, ar ji reprezentatyviai atspindi tikėtiną įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių kintamumo intervalą, kaip nurodyta 5.3.4 skirsnyje.

89. Prieš atlikdamos kalibravimą, įstaigos turėtų atsižvelgti į visas peržiūras, kurios buvo taikytos įsipareigojančiuosius asmenis priskiriant rangams arba grupėms, ir kalibravimą atlikti prieš pritaikydamos konservatyvumo atsargą arba apatines ribas PD įverčiams, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 160 straipsnio 1 dalyje ir 163 straipsnio 1 dalyje. Jeigu rangavimo metodas arba peržiūrų politika ilgainiui kito, įstaigos turėtų analizuoti šių pokyčių poveikį peržiūrų dažnumui ir mastui ir tinkamai į juos atsižvelgti.

90. Pagal rangus skirstomų įsipareigojančiųjų asmenų arba pozicijų grupavimo į rangus arba grupes procesas, ypač kai įstaigos juos grupuoja nustatydamas vertinimo balų intervalus, pagal kuriuos perteikiamas iš anksto nustatytas pagrindinės skalės rangui priskirtas PD lygis, gali vykti atliekant kalibravimą.
91. Atsižvelgdamos į turimus duomenis, modelio ir portfelio struktūrą ir verslo reikalavimus, pasirinkdamos tinkamą kalibravimo metodą įstaigos turėtų laikytis šių principų:
- (a) įstaigos gali pasirinkti vieną iš šių kalibravimo rūšių:
- (i) kalibravimą pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 180 straipsnio 1 dalies a punktą arba 2 dalies a punktą;
 - (ii) kalibravimą pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 169 straipsnio 3 dalį, taikomą kartu su 180 straipsnio 1 dalies a punktu arba 2 dalies a punktu, jeigu taikoma tolydi reitingų skalė;
- (b) įmonių, įstaigų, centrinės valdžios institucijų, centrinių bankų pozicijų ir nuosavybės vertybinių popierių pozicijoms, kurioms įstaigos taiko Reglamento (ES) Nr. 575/2013 155 straipsnio 3 dalyje nustatytą PD / LGD metodą, įstaigos gali pasirinkti vieną iš šių kalibravimo rūšių:
- (i) kalibravimą, paremtą priskyrimu reitingų skalei, kurį atlieka išorės kreditų vertinimo įstaiga (ECAI) arba panaši organizacija pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 180 straipsnio 1 dalies f punktą;
 - (ii) statistinio įsipareigojimų nevykdymo prognozavimo modelio atveju pagal TRS dėl IRB vertinimo metodo 4 skirsnį, kai PD yra vertinamos apskaičiuojant paprastus konkrečių tam tikram rangui arba grupei priskirtų įsipareigojančiųjų asmenų įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės įverčių vidurkius pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 180 straipsnio 1 dalies g punktą, kalibravimą atitinkamų įsipareigojimų neįvykdymo įverčių kalibravimo segmentų lygmeniu;
- (c) mažmeninėms pozicijoms įstaigos gali pasirinkti kalibravimą, pagrįstą bendrais nuostoliais ir LGD pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 180 straipsnio 2 dalies b arba d punktą;
- (d) perkamoms įmonių gautinoms sumoms įstaigos gali pasirinkti kalibravimą, pagrįstą tikėtinais nuostoliais ir LGD pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 180 straipsnio 1 dalies b ir c punktą.
92. Nustatant 91 punkte nurodytus PD įverčius kalibravimo metu reikėtų atsižvelgti į:
- (a) rango arba grupės lygmens ilgalaikį vidutinį įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį – tokiu atveju įstaigos turėtų numatyti papildomus kalibravimo patikrinimus atitinkamo kalibravimo segmento lygmeniu; arba

- (b) ilgalaikį vidutinį įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį kalibravimo segmento lygmeniu – tokiu atveju įstaigos turėtų numatyti papildomus kalibravimo patikrinimus atitinkamų rangų arba grupių lygmeniu arba, jeigu naudoja tiesioginius PD įverčius pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 169 straipsnio 3 dalį, tokiu lygmeniu, koks yra tinkamas taikant tikimybinį modelį.
93. Nepriklausomai nuo to, kurį iš 92 punkte nurodytų metodų įstaigos pasirenka, jos turėtų įvertinti galimą pasirinkto kalibravimo metodo poveikį PD įverčių kaitai bėgant laikui.
94. Jeigu įstaigos nustato PD įverčius priskirdamos juos išorės reitingų skalei, kaip nurodyta 91 punkto (b) papunkčio (i) punkte, jos turėtų grįsti stebimus išorės organizacijos rangams priskirtus įsipareigojimų neįvykdymo rodiklius tokiais laiko intervalais, kurie reprezentatyviai atspindėtų tikėtiną konkretaus portfelio rangų ir grupių įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių kintamumo intervalą.
95. Jeigu įstaigos apskaičiuoja PD įverčius pagal nuostolių įverčius, o LGD – pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 161 straipsnio 2 dalį ir 180 straipsnio 2 dalies b punktą, jos turėtų naudoti tokį RDR, kuris apimtų per istorinį stebėjimo laikotarpį, apibrėžtą pagal 6.3.2.1 skirsnį, nustatytus realizuotus visų neįvykdytų įsipareigojimų nuostolius ir atitinkamas nuostolių priežastis.
96. Tam, kad galėtų naudoti tiesioginius PD įverčius nuosavų lėšų reikalavimams apskaičiuoti pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 169 straipsnio 3 dalį, įstaigos turėtų įrodyti, kad teorinės tikimybinio modelio prielaidos, kuriomis grindžiama vertinimo metodika, praktiškai yra pakankama apimtimi įgyvendintos ir kad ilgalaikis vidutinis įsipareigojimų neįvykdymo rodiklis išlaikytas. Pirmiausia turėtų būti įvykdyti visi duomenų ir reprezentatyvumo reikalavimai, įskaitant Reglamento (ES) Nr. 575/2013 174 straipsnio c punkte išdėstytus reikalavimus, ir taikoma įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtis pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnį. Jokiomis aplinkybėmis nereikėtų naudoti tolydžių PD arba švelninti įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių, siekiant išvengti duomenų spragų, mažos diskriminacinės galios arba kitų reitingų priskyrimo arba PD įvertinimo proceso trūkumų arba sumažinti nuosavų lėšų reikalavimus.
97. Įstaigos gali skaidyti pozicijas, kurioms taikomas tas pats PD modelis, į tiek skirtingų kalibravimo segmentų, kiek reikia, jeigu viena arba kelios šių pozicijų dalys pasižymi iš esmės skirtingo lygio rizika. Šiuo tikslu įstaigos turėtų naudoti atitinkamus skirstymo į segmentus veiksnius ir naudojamus kalibravimo segmentus bei jų mastą pagrįsti ir registruoti dokumentuose.
98. Jeigu taikomi vertinimo balų metodai, įstaigos turėtų užtikrinti, kad:
- (a) tuo atveju, kai taikomas vertinimo balų metodas pakinta, įstaigos išnagrinėtų, ar įsipareigojančiųjų asmenų arba pozicijų vertinimo balus reikia perskaičiuoti pagal pradinį duomenį rinkinį užuot naudojus vertinimo balus, kurie buvo apskaičiuoti pagal ankstesnių versijų vertinimo balų metodą ir, jeigu toks perskaičiavimas neįmanomas, įstaigos įvertintų galimą poveikį ir atsižvelgtų į tą poveikį atitinkamai padidindamos savo PD įverčių konservatyvumo atsargą;

(b) tuo atveju, kai taikomas Reglamento (ES) Nr. 575/2013 180 straipsnio 1 dalies g punktas, PD įverčiai, kurie buvo apskaičiuoti kaip paprastas atskirų PD įverčių vidurkis, tikėtų atitinkamiems rangams, tuo tikslu rango lygmeniu įstaigos šiems įverčiams taiko kalibravimo patikrinimus ir remiasi vienu metų įsipareigojimų neįvykdymo rodikliais, kurie reprezentatyviai atspindi tikėtiną įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių kintamumo intervalą.

99. Kalibravimas neturėtų paveikti į kalibravimo segmentą įtrauktų įsipareigojančiųjų asmenų arba pozicijų rango eilės, išskyrus poveikį kiekvieno rango arba grupės lygmeniu.

6 LGD įvertinimas

6.1 Bendrieji LGD įvertinimui taikomi reikalavimai

6.1.1 LGD įvertinimo metodai

100. Įstaigos, pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 143 straipsnio 2 dalį gavusios leidimą naudoti savus LGD įverčius, turėtų pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 172 ir 173 straipsnius LGD įvertį priskirti kiekvienai pozicijai, kurioje įsipareigojimai vykdomi, o įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD įvertį ir EL_{BE} įvertį – kiekvienai pozicijai įsipareigojimų neįvykdymo atveju, kuri patenka į reitingų sistemos, dėl kurios suteiktas toks leidimas, taikymo intervalą. Įstaigos turėtų įvertinti LGD pagal visus į reitingų sistemą įtrauktus atskirų priemonių reitingų skalės rangus arba visas grupes. Vertindamos LGD, įstaigos turėtų kiekvieną priemonę esant įsipareigojimų neįvykdymui laikyti atskiru stebimu įsipareigojimų neįvykdymo atveju, nebent pripažintas daugiau negu vienas su viena priemone susijęs atskiras įsipareigojimų neįvykdymo atvejis, kuris neatitinka 101 punkto sąlygų.
101. Vertindamos LGD pagal vienos priemonės įsipareigojimų neįvykdymo atvejus, ir kai laikas nuo to momento, kai pozicijai grąžintas įsipareigojimų vykdymo statusas, ir vėlesnio momento, kai pozicija vėl priskirta prie įsipareigojimų neįvykdymo atveju, yra trumpesnis negu devyni mėnesiai, įstaigos turėtų laikyti, kad tokia pozicija buvo pozicija esant įsipareigojimų neįvykdymui visą laiką, nuo to momento, kai įsipareigojimai neįvykdyti pirmą kartą. Vertindamos LGD įstaigos gali nustatyti ilgesnį laikotarpį negu devyni mėnesiai ir įsipareigojimų neįvykdymą du kartus iš eilės gali laikyti vienu įsipareigojimų neįvykdymu, jeigu tai tinka pagal konkretų pozicijų pobūdį ir atitinka įsipareigojimų neįvykdymo patirties ekonominę reikšmę.
102. Įstaigos turėtų įvertinti savus LGD pagal savą nuostolių ir lėšų susigrąžinimo patirtį, kurią atspindi istoriniai duomenys apie pozicijas esant įsipareigojimų neįvykdymui. Įstaigos gali papildyti savus istorinius duomenis apie pozicijas esant įsipareigojimų neįvykdymui išorės duomenimis. Pirmiausia pažymėtina, kad įstaigos savo LGD įverčių neturėtų skaičiuoti vien tik pagal finansinių priemonių rinkos kainas, įskaitant, bet tuo neapsiribojant, apyvartines paskolas, obligacijas arba kredito įsipareigojimų neįvykdymo priemones, tačiau jos gali naudotis šia informacija ir ja papildyti savus istorinius duomenis.
103. Jeigu mažmeninių pozicijų ir perkamų įmonių gautinų sumų atveju įstaigos LGD įverčius apskaičiuoja pagal realizuotus nuostolius, o reikiamus PD įverčius apskaičiuoja pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 161 straipsnio 2 dalį ir 1812 straipsnio 2 dalies a punktą, jos turėtų užtikrinti, kad:
- (a) bendrų nuostolių įvertinimas atitiktų Reglamento (ES) Nr. 575/2013 179 straipsnio reikalavimus, o rezultatas atitiktų šio reglamento 181 straipsnio 1 dalies a punkte išdėstytą

LGD esmę, taip pat atitiktų 6 skyriuje nustatytus reikalavimus, ypač 6.3.1 skirsnyje išdėstyta ekonominių nuostolių esmę;

(b) PD įvertinimo procesas atitiktų Reglamento (ES) Nr. 575/2013 179 ir 180 straipsnių reikalavimus, taip pat 5 skyriuje nustatytus reikalavimus.

104. LGD modelis gali apimti keletą skirtingų metodų, ypač kai modelis taikomas keletui skirtingų rūšių užtikrinimo priemonių – apskaičiuojant konkrečios priemonės LGD, šie metodai yra derinami.

105. Įstaigos turėtų gebėti įrodyti, kad jų pasirinkti LGD įvertinimo metodai tinka pagal jų veiklą ir pozicijų, kurioms šie įverčiai taikomi, rūšį, taip pat turėtų gebėti pagrįsti teorines prielaidas, kuriomis grindžiami šie metodai. Taikomi LGD įvertinimo metodai pirmiausia turėtų atitikti įstaigos taikomą išieškojimo ir lėšų susigrąžinimo politiką, pagal juos turėtų būti atsižvelgiama į galimus lėšų susigrąžinimo scenarijus ir galimus atitinkamų jurisdikcijų teisinės aplinkos skirtumus.

106. Įstaigos taikomi LGD įvertinimo metodai, prielaidos, kuriomis grindžiami šie metodai, tai, kaip įstaiga atsižvelgia į kiekvieną nuosmukio poveikį, naudojamų duomenų serijų ilgis, konservatyvumo marža, žmogaus sprendimas ir, jei reikia, pasirinkti rizikos veiksniai, turėtų tikti pozicijoms, kurioms yra taikomi.

6.1.2 Duomenims, kurie naudojami LGD įvertinti, taikomi reikalavimai

107. Vertindamos LGD, įstaigos turėtų naudoti RDR, kuris apimtų visus šiuos straipsnius:

(a) visus per istorinį stebėjimo laikotarpį, apibrėžtą pagal 6.3.2.1 skirsinį, nustatytus neįvykdytus įsipareigojimus;

(b) visus duomenis, kurių reikia realizuotiems LGD apskaičiuoti pagal 6.3.1 skirsinį;

(c) svarbius veiksnius, kuriuos galima naudoti pozicijoms esant įsipareigojimų neįvykdymui prasmingai grupuoti, ir atitinkamus nuostolių veiksnius, įskaitant jų vertes įsipareigojimų neįvykdymo momentu ir bent prieš metus iki įsipareigojimų neįvykdymo, jei žinomos.

108. Įstaigos turėtų į RDR įtraukti informaciją apie lėšų susigrąžinimo procesų rezultatus, įskaitant susigrąžintas sumas ir išlaidas, susijusias su kiekviena atskira pozicija esant įsipareigojimų neįvykdymui. Tuo tikslu įstaigos turėtų įtraukti:

(a) informaciją apie neužbaigtų lėšų susigrąžinimo procesų rezultatus iki LGD įvertinimo ataskaitinės datos;

(b) informaciją apie lėšų susigrąžinimo procesų rezultatus portfelio lygmeniu, jeigu toks informacijos jungimas yra pagrįstas, ypač netiesioginių kredito įsipareigojimų portfelio išlaidų ir pardavimo atveju;

(c) informaciją apie išorės arba bendrus duomenis, naudojamus LGD įvertinti.

109. Į RDR turėtų būti įtraukta bent ši informacija:

- (a) su įsipareigojančiuoju asmeniu, sandoriu ir įstaiga susijusios rizikos charakteristikos, taip pat 121 punkte nurodyti išorės veiksniai, kurie atitinkamomis ataskaitinėmis datomis yra galimi rizikos veiksniai, kaip nurodyta 122 punkte;
- (b) įsipareigojimų neįvykdymo momentas (data);
- (c) visos pasireiškusios įsipareigojimų neįvykdymo priežastys, įskaitant pradelsimo ir tikėtino įsipareigojimų neįvykdymo įvykius, net ir po to, kai įsipareigojimų neįvykdymas nustatomas; pagal EBA gaires dėl įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties apskaičiuota suma, kuria finansinis įsipareigojimas sumažintas, jeigu pozicija buvo būtinai restruktūrizuota,;
- (d) įsipareigojimų neįvykdymo metu neapmokėta pozicijos suma, įskaitant pagrindinę dalį, palūkanas ir mokesčius;
- (e) papildomo skolinimosi po įsipareigojimų neįvykdymo suma ir laikas;
- (f) nurašymų sumos ir laikas;
- (g) su pozicija susijusių užtikrinimo priemonių vertės ir, jei tai taikytina, vertinimo pobūdis (pavyzdžiui, rinkos vertė arba hipotekinio skolinimo vertė, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 74 ir 76 punktuose), vertinimo data, žyma, ar užtikrinimo priemonė parduota, ir pardavimo kaina;
- (h) informacija apie kiekvieną įsipareigojančiojo asmens ir užtikrinimo priemonės arba užtikrinimo priemonės teikėjo rizikos tarpusavio priklausomybę;
- (i) netiesioginio kredito užtikrinimo pobūdis, sumos ir terminai, įskaitant užtikrinimo teikėjo aprašą ir kreditingumą;
- (j) susigrąžintos sumos, lėšų susigrąžinimo laikas ir šaltiniai;
- (k) tiesioginių su lėšų susigrąžinimo procesais susijusių išlaidų sumos, laikas ir šaltiniai;
- (l) aiškūs lėšų susigrąžinimo proceso nutraukimo tipo duomenys;
- (m) jei tai taikytina, valiutos neatitikimai tarp dviejų arba daugiau iš šių elementų: valiutos vieneto, kurį finansinėse ataskaitose naudoja įstaiga, pagrindinio įsipareigojimo, kiekvienos tiesioginės ir netiesioginės kredito apsaugos ir visų dėl įsipareigojančiojo asmens turto likvidavimo susidarantių pinigų srautų;
- (n) realizuoto nuostolio suma.

110. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 229 straipsnio 1 dalį įstaigos gali taikyti įvairius užtikrinimo priemonės – nekilnojamojo turto vertinimo metodus, įskaitant, pirmiausia, rinkos vertę arba hipotekinę vertę, kaip apibrėžta minėto reglamento 4 straipsnio 1 dalies 74 ir 76 punktuose. Jeigu nekilnojamajam turtui, kuriuo užtikrinamos į tam tikros reitingų sistemos taikymo intervalą patenkančios pozicijos, įstaigos taiko įvairius vertinimo metodus, jos turėtų į RDR surinkti ir saugoti informaciją apie vertinimo pobūdį ir nuosekliai naudotis šia informacija vertindamos LGD bei taikydamos LGD įverčius.
111. Jeigu įstaigos LGD įverčius apskaičiuoja pagal realizuotus nuostolius, o reikiamus PD įverčius – pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 161 straipsnio 2 dalį ir 181 straipsnio 2 dalies a punktą, jos turėtų naudoti RDR, kuris apimtų per istorinį stebėjimo laikotarpį, apibrėžtą pagal 6.3.2.1 skirsnį, realizuotus visų neįvykdytų įsipareigojimų nuostolius ir atitinkamus nuostolių veiksnius.
112. Jeigu surenkama ir saugoma jungtinė informacija, įstaigos turėtų sukurti reikiamą susigrąžintų sumų ir išlaidų paskirstymo konkrečioms pozicijoms esant įsipareigojimų neįvykdymui metodą ir šį metodą nuosekliai taikyti visoms pozicijoms ir visą laiką. Bet kuriuo atveju įstaigos turėtų įrodyti, kad susigrąžintų sumų ir išlaidų paskirstymo procesas yra veiksmingas ir per jį nesusidaro paslinkti LGD įverčiai.
113. Įstaigos turėtų įrodyti, kad renka ir savo duomenų bazėse saugo visą informaciją, kurios reikia tiesioginėms ir netiesioginėms išlaidoms apskaičiuoti. Visas reikšmingas netiesiogines išlaidas reikėtų paskirstyti atitinkamoms pozicijoms. Šis išlaidų paskirstymo procesas turėtų būti grindžiamas tais pačiais principais ir būdais, kuriuos įstaigos taiko savo pačių išlaidų apskaitos sistemose. Paskirstydamos netiesiogines išlaidas, įstaigos gali naudoti svertiniais pozicijų vidurkiais grindžiamus metodus arba reprezentatyvia įsipareigojimų neįvykdžiusių asmenų arba priemonių imtimi grindžiamus statistinius metodus.
114. Įstaigos turėtų imtis pagrįstų veiksmų pripažįstat pinigų srautų šaltinius ir juos adekvačiai paskirstyti konkrečioms realizuotoms užtikrinimo priemonėms arba netiesioginiam kredito užtikrinimui. Jeigu pinigų srautų šaltinio neįmanoma nustatyti, įstaigos turėtų apibrėžti aiškią tokių susigrąžintų pinigų srautų tvarkymo ir paskirstymo politiką, kurią taikant neatsirastų LGD įverčių poslinkių.

6.1.3 Lėšų susigrąžinimas naudojant užtikrinimo priemones

115. Visais šiais atvejais įstaigos turėtų pripažinti, kad lėšos susigrąžintos naudojant užtikrinimo priemones:
- (a) įsipareigojantysis asmuo parduoda užtikrinimo priemonę, o gauta kaina panaudojama neapmokėtoms neįvykdyto kredito įsipareigojimo dalims arba visai jo sumai padengti;
 - (b) įstaiga, patronuojančioji įmonė arba bet kuri jos patronuojamoji įmonė įstaigos vardu perima arba parduoda užtikrinimo priemonę;

- (c) užtikrinimo priemonė parduodama viešame turto aukcione teismo įsakymu arba panašia tvarka pagal taikytinus teisės aktus;
 - (d) kredito įsipareigojimas parduodamas kartu su užtikrinimo priemone, o į kredito įsipareigojimo pardavimo kainą įskaičiuojama esama užtikrinimo priemonė;
 - (e) išperkamosios nuomos atveju įstaiga parduoda išperkamosios nuomos objektą;
 - (f) užtikrinimo priemonė realizuojama kitu pagal atitinkamos jurisdikcijos teisės aktus leidžiamu būdu.
116. Pagal 115 punkto (b) papunktį įstaigos turėtų nustatyti perimto turto vertę, kaip vertę, kuria dėl užtikrinimo priemonės perėmimo sumažinamas įsipareigojančiojo asmens kredito įsipareigojimas ir kuria perimta užtikrinimo priemonė buvo užregistruota kaip įstaigos turtas balanso ataskaitoje. Jeigu šios vertės skiriasi, įstaigos turėtų taikyti mažesniąją iš dviejų perimto turto verčių. Perimto turto verte reikėtų laikyti perėmimo datą susigrąžintų lėšų vertę ir ją reikėtų įtraukti apskaičiuojant ekonominį nuostolį ir realizuotą LGD pagal 6.3.1 skirsnį.
117. Įstaigos turėtų išnagrinėti, ar nustatant perimto turto vertę tinkamai atsižvelgta į perimtos užtikrinimo priemonės vertę, laikydamosi visų nustatytų užtikrinimo priemonių valdymo, teisinio apibrėžtumo ir rizikos valdymo reikalavimų. Jeigu perimta užtikrinimo priemonė atitinka 1 lygio aukštos kokybės likvidaus turto kriterijus, nustatytus Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/61 10 straipsnyje, įstaigos gali susigrąžintomis lėšomis tiesiogiai laikyti užtikrinimo priemonės rinkos vertę perėmimo momentu. Visais kitais atvejais įstaigos turėtų tinkamai sumažinti perimto turto vertę ir apskaičiuodamos ekonominį nuostolį įtraukti susigrąžintų sumų vertę, gautą pritaikius tinkamą sumažinimą. Nustatydamos vertės sumažinimą, įstaigos turėtų atsižvelgti į visas šias sąlygas:
- (a) vertės sumažinimas turėtų atspindėti galimas perėmimo metu padarytas užtikrinimo priemonės vertinimo klaidas, atsižvelgiant į perėmimo momentu galimo įvertinimo pobūdį, jo atlikimo datą ir vertinamo turto rinkos likvidumą;
 - (b) vertės sumažinimą reikėtų įvertinti remiantis prielaida, kad įstaiga ketina parduoti perimtą užtikrinimo priemonę nepriklausomai trečiajam šaliai, ir vertės sumažinimas turėtų atspindėti galimą tokio pardavimo kainą, išlaidas ir diskontavimo poveikį per laikotarpį nuo pardavimo iki perėmimo momento, atsižvelgiant į vertinamo turto rinkos likvidumą;
 - (c) jeigu yra perėmimo ir paskesnio panašių rūšių užtikrinimo priemonių pardavimo atveju, nustatant vertės sumažinimo dydį, reikėtų remtis tų atvejų informacija ir reguliariai atlikti grįžtamuosius patikrinimus; tuo tikslu įstaigos turėtų atsižvelgti į visus šiuos veiksnius:
 - (i) skirtumą tarp perimto turto vertės ir pardavimo kainos, ypač jeigu rinkos ir ekonominės sąlygos nuo perėmimo iki pardavimo momento reikšmingai nekito;

- (ii) visas su tuo turtu susijusias pajamas ir išlaidas, stebėtas nuo perėmimo iki pardavimo momento;
 - (iii) diskontavimo poveikį;
 - (iv) tai, ar įstaiga perėmė užtikrinimo priemonę ketindama ją iš karto parduoti, ar laikėsi kitokios strategijos;
- (d) jeigu istorinių perėmimo ir vėlesnio panašių rūšių užtikrinimo priemonių pardavimo atveju nebuvo, nustatant vertės sumažinimo dydį, reikėtų remtis kiekvienu atveju atliktu vertinimu, įskaitant esamų rinkos ir ekonominių sąlygų analizę;
- (e) kuo mažiau duomenų apie ankstesnius perėmimus įstaiga turi ir kuo nelikvidesnė tam tikros rūšies turto rinka, tuo didesnis neapibrėžtumas priskiriamas apskaičiuotiems įverčiams, ir tai reikėtų tinkamai perteikti konservatyvumo maržoje pagal 4.4.3 skirsnį.
118. Bet kuriuo atveju užtikrinimo priemonės perėmimą reikėtų pripažinti perėmimo momentu ir tai neturėtų sutrukdyti įstaigai užbaigti perėmimo proceso pagal 155 punktą.
119. Bet kokį kredito įsipareigojimų pardavimą pagal 115 punkto (d) papunktį reikėtų įtraukti į LGD įvertį laikantis LGD įvertinimo metodo atsižvelgiant į šias sąlygas:
- (a) jeigu vykdydamos susigrąžinimo procesus, įstaigos reguliariai parduoda kredito įsipareigojimus, modelio kūrimo procese jos turėtų tinkamai atspindėti su parduodamais kredito įsipareigojimais susijusių atvejų informaciją;
 - (b) jeigu vykdydamos susigrąžinimo procesus, įstaigos kredito įsipareigojimų reguliariai neparduoda ir jeigu su užtikrinimo priemonėmis susijusios kainos dalies paskirstymas yra pernelyg didelė našta arba yra pernelyg nepatikimas, įstaigos gali nuspręsti kurdamos modelį neatsižvelgti į tokią informaciją;
 - (c) sumų, susigrąžintų pardavus užtikrintus kredito įsipareigojimus, įstaigos neturėtų laikyti susigrąžinimais, realizuotais nenaudojant užtikrinimo priemonių, nebent gali įrodyti, kad su tomis užtikrinimo priemonėmis susiję susigrąžinimai yra nereikšmingi;
 - (d) bet kuriuo atveju apskaičiuodamos ilgalaikį vidutinį LGD, įstaigos turėtų įtraukti visus stebėjimus, įskaitant kredito įsipareigojimų pardavimą.
120. Pagal 115 punkto (f) papunktį įstaigos gali nurodyti ir pripažinti kitas pagal įstaigos naudojamų užtikrinimo priemonių rūšį tinkančias ir pagal teisės aktus galimas užtikrinimo priemonių realizavimo formas. Pripažindamos šias kitas užtikrinimo priemonės realizavimo formas, įstaigos turėtų atsižvelgti į tai, kad užtikrinimo priemonė gali būti įvairių formų ir kad su tuo pačiu turtu gali būti susijusios įvairių formų užtikrinimo priemonės. Jeigu su tuo pačiu turtu susijusios įvairių formų užtikrinimo priemonės, bet realizavus vieną iš šių užtikrinimo priemonių, kitų užtikrinimo priemonių vertė nesumažėja, per LGD įvertinimo procesą įstaigos turėtų jas laikyti atskiromis užtikrinimo priemonėmis. Pirmiausia pažymėtina, kad įstaigos

turėtų atskirai pripažinti tos formos užtikrinimo priemonę, kuria suteikiama teisė turtą perimti arba parduoti (pavyzdžiui, hipoteką), ir tos formos užtikrinimo priemonę, kuria suteikiama teisė perimti iš turto susidarancius pinigų srautus (pavyzdžiui, nuomos arba mokesčių perleidimą).

6.2 LGD įvertinimo modelio kūrimas

6.2.1 Rizikos veiksniai

121. Įstaigos turėtų nustatyti ir analizuoti galimus rizikos veiksnius, kurie yra aktualūs pagal konkrečias jų aplinkybes ir konkrečias į reitingų sistemą įtrauktų rūšių pozicijų ypatybes. Įstaigų analizuojami galimi rizikos veiksniai, turėtų apimti bent:

- (a) su sandoriu susijusios rizikos charakteristikas, įskaitant produkto rūšį, užtikrinimo priemonės rūšį, užtikrinimo priemonės geografinę vietą, netiesioginį kredito užtikrinimą, pirmumo teisę paskolos ir turto vertės santykį, pozicijos dydį, sezoniškumą ir susigrąžinimo procedūras;
- (b) su įsipareigojančiuoju asmeniu susijusios rizikos charakteristikos, įskaitant, jei tai taikytina, dydį, kapitalo struktūrą, geografinį regioną, ūkio sektorių ir veiklos sritį;
- (c) su įstaiga susijusius veiksnius, įskaitant vidaus organizacinę struktūrą ir valdymą, svarbius įvykius, pavyzdžiui, susijungimus, tai, ar grupėje yra konkrečių susigrąžinimui skirtų subjektų;
- (d) išorės veiksnius, įskaitant palūkanų normas, teisinę bazę ir kitus veiksnius, kurie turi įtakos tikėtina susigrąžinimo proceso trukmei.

122. Įstaigos turėtų analizuoti rizikos veiksnius ne tik įsipareigojimų neįvykdymo momentu, bet ir bent vienus metus iki įsipareigojimų neįvykdymo. Įstaigos turėtų naudoti rizikos veiksnio ataskaitinę datą, kuri reprezentatyviai atspindi pasireiškusį rizikos veiksnių vienus metus iki įsipareigojimų neįvykdymo. Pasirinkdamos tinkamą rizikos veiksnio ataskaitinę datą, įstaigos turėtų atsižvelgti į jo kaitą bėgant laikui. Įstaigos šią praktiką taip pat turėtų taikyti užtikrinimo priemonės vertinimo ataskaitinei datai; ataskaitinės datos užtikrinimo priemonės vertė neturėtų atspindėti pozicijos kredito kokybės sumažėjimo poveikio prieš pat įsipareigojimų neįvykdymą.

123. Taikydamos LGD įverčius, įstaigos turėtų nurodyti arba apskaičiuoti rizikos veiksnius taip pat, kaip jie nurodomi arba apskaičiuojami vertinant LGD.

6.2.2 Užstatų tinkamumas

124. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 170 straipsnį ir 181 straipsnio 1 dalies f punktą vertindamos savo LGD, įstaigos gali atsižvelgti į esamas visų rūšių užtikrinimo priemones, kurioms yra nustačiusios vidaus reikalavimus užtikrinimo priemonių valdymo, teisinio apibrėžtumo ir rizikos valdymo srityse, iš esmės atitinkančius nustatytuosius reglamento trečios

dalis II antraštinės dalies 4 skyriaus 3 skirsnyje. Tais atvejais, kai užtikrinimo priemonė nėra nurodyta reglamento trečios dalies II antraštinės dalies 4 skyriuje, įstaigos šių rūšių užtikrinimo priemonėmis savo LGD įvertinime gali naudotis, jeigu pagal įstaigų politiką ir procedūras vidaus reikalavimai dėl šių užtikrinimo priemonių vertinimo ir teisinio apibrėžtumo tinka atitinkamos rūšies užtikrinimo priemonei.

125. Ta apimtimi, kuria LGD įverčiuose atsižvelgta į esamą netiesioginį kredito užtikrinimą, įstaigos turėtų apibrėžti kriterijus ir metodiką, pagal kurią būtų pripažįstamas ir į LGD įverčius įtraukiamas minėtas užtikrinimas TRS dėl IRB vertinimo metodo 60 straipsnyje nustatytus kriterijus atitinkančių garantijų ir kredito išvestinių finansinių priemonių forma.
126. Kaip į rizikos veiksnį arba skirstymo į segmentus kriterijų įstaigos turėtų atsižvelgti į informaciją apie visų pagrindinių rūšių užtikrinimo priemones, kurios yra naudojamos taikant LGD modelį. Įstaigos savo vidaus politikoje turėtų aiškiai apibrėžti pagrindines ir kitų rūšių užtikrinimo priemones, kurios yra naudojamos į reitingų sistemą įtrauktų rūšių pozicijoms, ir turėtų užtikrinti, kad ta apimtimi, kuria LGD įverčiuose atsižvelgta į esamą užtikrinimo priemonę, šių rūšių užtikrinimo priemonių valdymo politika atitiktų Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies f punkto reikalavimus. Įstaigos turėtų apibrėžti pagrindinių rūšių užtikrinimo priemones taip, kad pinigų srautai iš likusių rūšių užtikrinimo priemonių nesukurtų reikšmingo realizuoto susigrąžinimo įverčio poslinkio nenaudojant šių užtikrinimo priemonių .
127. Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies f punkto reikalavimų neatitinkančių užtikrinimo priemonių negalima kaip rizikos veiksnių įtraukti į LGD vertinimą, o iš tų užtikrinimo priemonių gauti pinigų srautai turėtų būti tvarkomi taip, lyg būtų gauti nenaudojant užtikrinimo priemonių. Nepriklausomai nuo to, įstaigos turėtų surinkti informaciją apie su tomis užtikrinimo priemonėmis susijusių pinigų srautų šaltinius ir paskirstyti juos atsižvelgiant į jų sąsajas su užtikrinimo priemonėmis. Įstaigos turėtų reguliariai stebėti tokių pinigų srautų lygį ir tai, kokia apimtimi naudojamos atitinkamų rūšių užtikrinimo priemonės. Jeigu reikia, tam, kad būtų išvengta LGD įverčių poslinkio, įstaigos turėtų atlikti atitinkamus koregavimus.

6.2.3 Užtikrinimo priemonių įtraukimas į LGD įvertinimą

128. Vertindamos LGD įstaigos gali grupuoti įvairių rūšių užtikrinimo priemones, kurios pagal susigrąžinimo dėsnį yra homogeniškos, atsižvelgdamos ir į vidutinį išieškojimo proceso laiką, ir į susigrąžinimo rodiklius naudojant šias užtikrinimo priemones.
129. Įstaigų sukurtas metodas, pagal kurį užtikrinimo priemonių poveikis įtraukiamas į LGD įvertinimą, turėtų atitikti visas šias sąlygas:
- (a) įstaigos turėtų vengti netikslumo, kuris gali atsirasti su užtikrinimo priemonės realizavimu susijusius pinigų srautus įtraukus į susigrąžintų sumų, nenaudojant užtikrinimo priemonių, įvertinimą (ir atvirkščiai);

- (b) jeigu įstaigos įvertina atskirus susigrąžinimo rodiklius iš konkrečių rūšių užtikrinimo priemonių, jos turėtų vengti netikslumo, kuris gali atsirasti į vertinimo imtį įtraukus stebėjimus, kai pozicijos buvo užtikrintos tik užtikrinimo priemonės vertės dalimi. Šiuo tikslu įstaigos turėtų imtis pagrįstų veiksmų ir surinkti duomenis apie visą užtikrinimo priemonės vertę ir visą užtikrinimo priemonės pardavimo kainą, ir, jei įmanoma, įtraukti šią informaciją į vertinimą;
- (c) jeigu įstaigos įvertina atskirus susigrąžinimo rodiklius iš konkrečios rūšies užtikrinimo priemonių, jos turėtų taip pat atskirai pripažinti ir į šį vertinimą įtraukti tiesiogines išlaidas, susijusias su išieškojimu pagal kiekvienos rūšies užtikrinimo priemonę;
- (d) jeigu įstaigos įvertina atskirus susigrąžinimo rodiklius iš konkrečios rūšies užtikrinimo priemonių, jos į šį įvertinimą turėtų įtraukti visas naudojant konkrečios rūšies užtikrinimo priemonę susigrąžintas sumas, įskaitant susigrąžintas sumas pagal pozicijas, kuriose užtikrinimo priemonės visiškai realizuotos, bet bendras susigrąžinimo procesas dar neužbaigtas;
- (e) jeigu ta pati užtikrinimo priemonė taikoma kelioms pozicijoms, įstaigos turėtų apibrėžti atitinkamą paskirstymo metodą, kad išvengtų dvigubo užtikrinimo priemonių įskaitymo; paskirstymo metodas turėtų derėti tiek su LGD įvertinimu ir LGD įverčių taikymu, tiek ir su apskaitos tikslais naudojama metodika;
- (f) įverčiai neturėtų būti grindžiami vien apskaičiuotąja užtikrinimo priemonės rinkos verte, juose taip pat turėtų būti atsižvelgta į susigrąžintas lėšas iš ankstesnių likvidavimų ir tai, kad įstaiga negalės perimti užtikrinimo priemonės valdymo ir jos likviduoti. Todėl atlikdamos įvertinimą įstaigos turėtų atsižvelgti į tuos istorinius atvejus, kai užtikrinimo priemonės nebuvo galima realizuoti arba kai susigrąžinimo procesas buvo ilgesnis negu tikėtasi dėl negalėjimo perimti užtikrinimo priemonės valdymo arba jos likviduoti arba dėl sunkumų tai padaryti. Vertindamos susigrąžinimo rodiklius, susijusius su konkrečios rūšies užtikrinimo priemonėmis, įstaigos turėtų atsižvelgti į laiką nuo įsipareigojimų neįvykdymo momento iki su išieškojimu naudojant šios rūšies užtikrinimo priemones susijusių pinigų srautų gavimo momento ir į vertinimą įtraukti tuos atvejus, kai užtikrinimo priemonės nebuvo realizuotos dėl negalėjimo perimti jų valdymo;
- (g) įverčiuose turėtų būti atsižvelgta į galimą užtikrinimo priemonės vertės sumažėjimą per laikotarpį nuo LGD įvertinimo momento iki faktinio susigrąžinimo, ypač tais atvejais, kai vertė sumažėja dėl pakitusių rinkos sąlygų, užtikrinimo priemonės būklės ir amžiaus ir, kai tai svarbu, valiutos kursų svyravimo. Jeigu įstaigų užtikrinimo priemonių vertė sumažėjo ir tai jau atsispindėjo realizuoto susigrąžinimo duomenyse, LGD įverčių pagal šiuos duomenis daugiau koreguoti nereikėtų. Jeigu galimas užtikrinimo priemonių vertės sumažėjimas neatsispindi istoriniuose duomenyse arba jeigu įstaigos ateityje prognozuoja papildomą, galbūt didesnį vertės sumažėjimą, vertės sumažėjimą reikėtų įtraukti į kiekybinį LGD įverčių apskaičiavimą atliekant atitinkamus ateities lūkesčiais pagrįstus koregavimus. Tačiau LGD įverčių nereikėtų koreguoti pagal jokią galimą užtikrinimo priemonės vertės padidėjimą;

- (h) įverčiuose reikėtų konservatyviai atsižvelgti į priklausomybės tarp įsipareigojančiojo asmens rizikos ir užtikrinimo priemonės vertės sumažėjimo rizikos tarpusavio priklausomybės laipsnį bei į užtikrinimo priemonės likvidavimo išlaidas.

6.2.4 Priemonių rangų arba grupių homogeniškumas

130. Tam, kad įvykdytų TRS dėl IRB vertinimo metodo 38 straipsnio reikalavimus, remdamosi RDR duomenimis, įstaigos turėtų vertinti tiems patiems rangams arba grupėms priskirtų pozicijų homogeniškumą ir ypač užtikrinti, kad rangai būtų apibrėžti taip, kad atskiri rangai pagal nuostolių charakteristikas būtų pakankamai homogeniški.

6.3 LGD kalibravimas

6.3.1 Ekonominio nuostolio ir realizuoto LGD apskaičiavimas

6.3.1.1 Ekonominio nuostolio ir realizuoto LGD apibrėžtis

131. Atlikdamos Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą LGD įvertinimą įstaigos turėtų apskaičiuoti kiekvienos pozicijos realizuotą LGD, kaip apibrėžta minėto reglamento 4 straipsnio 1 dalies 55 punkte, apskaičiuodamos ekonominio nuostolio ir įsipareigojimų neįvykdymo metu neapmokėtos kreditinių įsipareigojimų sumos, įskaitant pagrindinę dalį, palūkanas arba mokesčius, santykį.
132. Pagal 131 punktą įstaigos turėtų apskaičiuoti pagal priemonę (t. y. priemonę esant įsipareigojimų neįvykdymui) patirtą nuostolį, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 5 straipsnio 2 punkte, apskaičiuodamos skirtumą tarp:
- (a) įsipareigojimų neįvykdymo metu neapmokėtos kreditinio įsipareigojimo sumos, nepažeidžiant 140 punkto, įskaitant visas pagrindinės dalies, palūkanų sumas arba mokesčius, pridėjus reikšmingas tiesiogines ir netiesiogines su išieškojimu pagal tą priemonę susijusias išlaidas, diskontavus jas iki įsipareigojimų neįvykdymo momento, ir
 - (b) visų po įsipareigojimų neįvykdymo momento susigrąžintų lėšų, diskontuotų iki įsipareigojimų neįvykdymo momento .
133. Pagal 132 punktą apskaičiuodamos realizuotą pozicijos ekonominį nuostolį, įstaigos turėtų atsižvelgti į visas susigrąžintas sumas, įskaitant sumas, susigrąžintas iš nežinomų šaltinių, ir susigrąžintas sumas, susijusias su užtikrinimo priemonėmis, kurios neatitinka Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies f punkto reikalavimų, .
134. Jeigu įsipareigojimų neįvykdymo įvykio atveju kurios nors pozicijos dalies skola panaikinama arba nurašoma iki įsipareigojimų neįvykdymo datos arba įsipareigojimų neįvykdymo datą, ir panaikinta arba nurašyta skola neįtraukiama į kredito įsipareigojimų neįvykdymo metu neapmokėtą kredito įsipareigojimų sumą, panaikintą arba nurašytą pozicijos skolos sumą reikėtų pridėti prie įsipareigojimų neįvykdymo metu neapmokėtos kredito įsipareigojimų sumos tiek apskaičiuojant ekonominį nuostolį, kaip nurodyta 132 punkte

(skaitiklyje), tiek ir apskaičiuojant neapmokėtą kredito įsipareigojimų sumą (realizuoto LGD vardiklyje).

135. Pozicijų, kurioms grąžinamas įsipareigojimų vykdymo statusas, atveju ekonominį nuostolį įstaigos turėtų apskaičiuoti taip, kaip pagal visas kitas pozicijas esant įsipareigojimų neįvykdymui, tik išskyrus tai, kad į skaičiavimą reikėtų įtraukti papildomą susigrąžintų pinigų srautą, lyg įsipareigojantysis asmuo būtų atlikęs mokėjimą, atitinkantį įsipareigojimų vykdymo statuso grąžinimo datą likusią neapmokėtą sumą, įskaitant pagrindinę dalį, palūkanas ar mokesčius (toliau – dirbtinis pinigų srautas). Šį dirbtinį pinigų srautą reikėtų diskontuoti iki įsipareigojimų neįvykdymo momento tokiu pačiu būdu, kaip faktinius pinigų srautus. Jeigu pozicijos atitinka 101 punkto kriterijus, apskaičiuojant realizuotą LGD, reikėtų remtis pirmojo įsipareigojimų neįvykdymo data ir atsižvelgti į visus pinigų srautus, gautus nuo pirmojo įsipareigojimų neįvykdymo įvykio datos, įskaitant pinigų srautus, kurie gauti per laikotarpį nuo pirmojo iki antrojo įsipareigojimų neįvykdymo statuso priskyrimo, nepridedant jokių dirbtinių pinigų srautų.

136. Jeigu vietoj ankstesnių priemonių esant įsipareigojimų neįvykdymui įstaigos dėl restruktūrizavimo arba techninių priežasčių pradeda naudoti naujas priemones, skaičiuodamos realizuotus LGD, jos turėtų remtis pradinėmis priemonėmis esant įsipareigojimų neįvykdymui. Šiuo tikslu įstaigos turėtų turėti patikimą patirtų išlaidų, susigrąžintų sumų ir papildomo skolinimosi priskyrimo pradinėms priemonėms mechanizmą.

6.3.1.2 Mokesčių, palūkanų ir papildomo skolinimosi po įsipareigojimų neįvykdymo traktavimas

137. Pagal Reglamento (ES) 575/2013 181 straipsnio 1 dalies i punktą apskaičiuodamos realizuotą LGD, įstaigos turėtų atsižvelgti į visus mokesčius už mokėjimų vėlavimus, kurie kapitalizuoti įstaigos pelno ataskaitoje iki įsipareigojimų neįvykdymo momento, įtraukdamos juos į įsipareigojimų neįvykdymo metu neapmokėtą kredito įsipareigojimų sumą realizuoto LGD skaitiklyje ir vardiklyje. Jeigu mokesčiai perkelti įsipareigojančiajam asmeniui, siekiant susigrąžinti tiesiogines įstaigos jau patirtas išlaidas, ir apskaičiuojant ekonominį nuostolį tos išlaidos jau įtrauktos, įstaigos šių sumų neturėtų vėl pridėti prie ekonominio nuostolio arba neapmokėtos įsipareigojimų sumos. Ekonominio nuostolio sumos arba įsipareigojimų neįvykdymo metu neapmokėtos įsipareigojimų sumos nereikėtų didinti jokiais po įsipareigojimų neįvykdymo momento kapitalizuotais mokesčiais. Tačiau visas susigrąžintas sumas, įskaitant susigrąžintas sumas, susijusias su mokesčiais, kapitalizuotais po įsipareigojimų neįvykdymo momento, apskaičiuojant ekonominį nuostolį, reikėtų įtraukti.

138. Įstaigos turėtų taikyti 137 punkte nurodytą tvarką visoms įstaigos į pelno - nuostolio ataskaitoje iki ir po įsipareigojimų neįvykdymo momento įtrauktoms kapitalizuotoms palūkanoms.

139. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 182 straipsnio 1 dalies c punktą įstaigos, gavusios leidimą naudoti savus LGD ir perskaiciavimo koeficiento įverčius, perskaiciavimo koeficientų įverčiuose privalo atsižvelgti į įsipareigojančiojo asmens galimybę papildomai skolintis iki ir po

įsipareigojimų neįvykdymo momento. Mažmeninių pozicijų atveju pagal šio reglamento 181 straipsnio 2 dalies b punktą ir 182 straipsnio 3 dalį į būsimą skolinimąsi įstaigos gali atsižvelgti arba rengdamos savo perskaičiavimo koeficientus, arba LGD įverčius. Šį būsimą skolinimąsi reikėtų suprasti kaip papildomą įsipareigojančiojo asmens skolinimąsi po įsipareigojimų neįvykdymo momento.

140. Jeigu įstaigos papildomą įsipareigojančiojo asmens skolinimąsi po įsipareigojimų neįvykdymo momento įtraukia į savo perskaičiavimo koeficientus, apskaičiuodamos realizuotą LGD jos turėtų apskaičiuoti ekonominio nuostolio ir įsipareigojimų neįvykdymo metu neapmokėtos kredito įsipareigojimų sumos, pridėjus papildomo įsipareigojančiojo asmens skolinimosi po įsipareigojimų neįvykdymo momento sumą, ją diskontavus iki įsipareigojimų neįvykdymo momento, santykį.
141. Mažmeninių pozicijų atveju, kai įstaigos papildomo įsipareigojančiojo asmens skolinimosi po įsipareigojimų neįvykdymo momento neįtraukia į savo perskaičiavimo koeficientus, apskaičiuodamos realizuotą LGD, jos turėtų apskaičiuoti ekonominio nuostolio ir įsipareigojimų neįvykdymo metu neapmokėtos kredito įsipareigojimų sumos santykį ir šio santykio vardiklio neturėtų didinti papildomo įsipareigojančiojo asmens skolinimosi po įsipareigojimų neįvykdymo momento suma.
142. Nepriklausomai nuo to, ar į būsimą skolinimąsi įstaigos atsižvelgia savo perskaičiavimo koeficientuose, ar LGD įverčiuose, apskaičiuodamos ekonominį nuostolį, naudojamą realizuoto LGD skaitiklyje, jos turėtų įtraukti papildomą skolinimąsi po įsipareigojimų neįvykdymo momento, ir visas susigrąžintas sumas, juos diskontavusias iki įsipareigojimų neįvykdymo momento.

6.3.1.3 Diskonto norma

143. Apskaičiuodamos ekonominį nuostolį, nurodytą Reglamento (ES) Nr. 575/2013 5 straipsnio 2 dalyje, visas susigrąžintas sumas, išlaidas ir papildomą skolinimąsi po įsipareigojimų neįvykdymo momento įstaigos turėtų diskontuoti taikydamos metinę diskonto normą, kurią sudaro įsipareigojimų neįvykdymo momentu taikytos pradinės tarpbankinės normos ir 5 procentinių punktų priedo suma. Šiuo tikslu pradine tarpbankine norma reikėtų laikyti 3 mėnesių EURIBOR arba panašią pozicijos valiuta išreikštą likvidžią palūkanų normą.

6.3.1.4 Tiesioginės ir netiesioginės išlaidos

144. Apskaičiuodamos realizuotus LGD, įstaigos turėtų atsižvelgti į visas reikšmingas su susigrąžinimo procesu susijusias tiesiogines ir netiesiogines išlaidas. Jeigu kurios nors reikšmingos tiesioginės arba netiesioginės išlaidos, susijusios su išieškojimo pagal pozicijas procesu ir atitinkamos sandorio šalies įsipareigojimų neįvykdymu, buvo patirtos iki įsipareigojimų neįvykdymo momento, įstaigos turėtų įtraukti šias išlaidas į LGD įvertinimą, nebent susiklosto bent viena iš šių sąlygų:

- (a) šios išlaidos yra akivaizdžiai įskaičiuotos į įsipareigojimo neįvykdymo metu neapmokėtą kredito įsipareigojimų sumą;
 - (b) šios išlaidos yra susijusios su to paties įsipareigojančiojo asmens ankstesniu įsipareigojimų neįvykdymu, kuris pagal 101 punktą nėra laikomas keliais įsipareigojimų neįvykdymo atvejais.
145. Į tiesiogines išlaidas reikėtų įtraukti iš trečiųjų šalių įsigytų išieškojimo paslaugų, teisinių, rizikos apsidraudimo, draudimo ir kitas išieškojimui pagal konkrečią poziciją tiesiogiai priskirtinas išlaidas. Visas tiesiogines išlaidas įstaigos turėtų laikyti reikšmingomis.
146. Į netiesiogines išlaidas reikėtų įtraukti visas išlaidas, patiriamas įstaigai vykdant lėšų susigrąžinimo procesus, į tiesiogines išlaidas neįskaičiuotas bendras papildančiųjų išieškojimo paslaugų išlaidas ir visas kitas su išieškojimu pagal pozicijas esant įsipareigojimų neįvykdymui susijusias išlaidas, kurių negalima tiesiogiai priskirti išieškojimui pagal konkrečią poziciją. Į netiesioginių išlaidų įvertinimą įstaigos turėtų įtraukti reikiamą kitų einamųjų išlaidų procentinę dalį, pavyzdžiui, su susigrąžinimo procesais susijusių įstaigos pridėtinųjų išlaidų dalį, nebent įstaigos gali įrodyti, kad tos išlaidos nereikšmingos.

6.3.2 Ilgalais vidutinis LGD

6.3.2.1 Istorinis stebėjimo laikotarpis

147. Istorinis stebėjimo laikotarpis turėtų būti kuo ilgesnis ir apimti įvairių skirtingomis ekonominėmis aplinkybėmis pasižyminčių laikotarpių duomenis. Tuo tikslu įstaigos turėtų pasirinkti istorinį stebėjimo laikotarpį bent taip, kad:
- (a) istorinio stebėjimo laikotarpio trukmė, t. y. laikotarpis nuo anksčiausio į RDR įtraukto įsipareigojimų neįvykdymo iki LGD įvertinimo momento, įmonių, įstaigų, centrinės valdžios ir centrinių bankų pozicijų atveju apimtų bent Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies į punkte nurodytą trukmę, o mažmeninių pozicijų atveju – minėto reglamento 181 straipsnio 2 dalies 2 punkte ir, kai tai taikytina, Komisijos deleguotojo reglamento, kuriuo priimami minėto reglamento 181 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyti techniniai standartai, nurodytą trukmę;
 - (b) būtų užtikrinta, kad į RDR būtų įtraukta pakankamai užbaigtų lėšų susigrąžinimo procesų, kad LGD įverčiai būtų patikimi;
 - (c) jį sudarytų iš eilės einantys laikotarpis ir jis apimtų paskiausius laikotarpius iki LGD įvertinimo momento;
 - (d) jis apimtų visą laikotarpį, kuriuo įstaiga pagrįstai galėjo taikyti šiuo metu taikytiną įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį;

(e) visi vidaus duomenys būtų laikomi „svarbiais“, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies j punkte ir 2 dalies 2 punkte ir būtų įtraukti į istorinį stebėjimo laikotarpį.

148. Pagal 147 punkto (b) papunktį vertindamos, ar į RDR įtraukta pakankamai užbaigtų lėšų susigrąžinimo procesų, įstaigos turėtų atsižvelgti į užbaigtų susigrąžinimo procesų skaičių, palyginti su visu stebėjimų skaičiumi.

6.3.2.2 Ilgalaikio vidutinio LGD apskaičiavimas

149. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies a punktą įstaigos privalo ilgalaikį vidutinį LGD apskaičiuoti atskirai pagal kiekvieną priemonių rangą arba grupę. Šiuo tikslu įstaigos ilgalaikį vidutinį LGD taip pat turėtų apskaičiuoti portfelio, kuriam taikomas LGD modelis, lygmeniu. Apskaičiuodamos ilgalaikį vidutinį LGD, įstaigos turėtų atsižvelgti į visus įsipareigojimų neįvykdymo atvejus, stebėtus istoriniu stebėjimo laikotarpiu, kurie patenka į LGD modelio taikymo apimtį.

150. Nepažeisdamos Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 2 dalies, įstaigos turėtų apskaičiuoti ilgalaikį vidutinį LGD kaip per istorinį stebėjimo laikotarpį realizuotų LGD aritmetinį vidurkį, įvertintą pagal įsipareigojimų neįvykdymo atvejų skaičių. Tuo tikslu įstaigos neturėtų naudoti jokių LGD vidurkių, apskaičiuotų remiantis stebėjimų pogrupiu, ypač jokių metinių vidutinių LGD, nebent jos taiko šį metodą, siekdamas daugiau svarbos suteikti naujesiems mažmeninių pozicijų duomenims pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 2 dalį.

151. Jeigu mažmeninių pozicijų atveju pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 2 dalį įstaigos ne visiems istoriniams duomenims suteikia vienodą svarbą, jos turėtų gebėti dokumentais įrodyti, kad didesnių svorinių verčių suteikimas naujesiems duomenims yra pagrįstas, nes padeda tiksliau prognozuoti nuostolių rodiklius. Ypač tais atvejais, kai konkretiems laikotarpiams priskiriamos nulinės arba labai mažos svorinės vertės, tai reikia deramai pagrįsti arba įverčius apskaičiuoti konservatyviau.

152. Pagal 151 punktą nustatydamos svorines vertes, įstaigos turėtų pagal 4.2.4 skirsnį atsižvelgti į vertinamų duomenų reprezentatyvumą ir į ekonomines bei rinkos sąlygas, kurias duomenys atspindi.

6.3.2.3 Neužbaigtų susigrąžinimo procesų tvarkymas

153. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies a punktą į LGD įvertinti naudojamus duomenų šaltinius įtraukdamos visus per istorinį stebėjimo laikotarpį stebėtus įsipareigojimų neįvykdymo atvejus, įstaigos turėtų užtikrinti, kad į svarbią informaciją apie neužbaigtus susigrąžinimo procesus būtų atsižvelgiama konservatyviai. LGD įvertinimas turėtų būti grindžiamas ilgalaikiu vidutiniu LGD.

154. Įstaigos turėtų apskaičiuoti stebimą vidutinį LGD pagal kiekvieną priemonių rangą arba grupę ir portfelio, kuriam taikomas LGD modelis, lygmeniu, atsižvelgdamos į realizuotus LGD,

susijusius su visais per istorinį stebėjimo laikotarpį stebėtais įsipareigojimų neįvykdymo atvejais, kai susigrąžinimo procesai pagal 155–157 punktus yra užbaigti, bet neįtraukdamos jokių sumų, kurias tikimasi susigrąžinti ateityje. Stebimo vidutinio LGD svorinę vertę reikėtų apskaičiuoti pagal į skaičiavimą įtrauktų įsipareigojimų neįvykdymo atvejų skaičių.

155. Savo vidaus politikoje įstaigos turėtų aiškiai nurodyti lėšų susigrąžinimo procesų užbaigimo momentą. Visi užbaigti lėšų susigrąžinimo procesai apskaičiuojant stebimą vidutinį LGD turėtų būti laikomi tokiais.

156. Įstaigos turėtų apibrėžti maksimalią lėšų susigrąžinimo proceso pagal tam tikros rūšies pozicijas trukmę nuo įsipareigojimų neįvykdymo momento, kuri atspindėtų tikėtiną stebimų užbaigtų lėšų susigrąžinimo procesų trukmę, kai įstaiga susigrąžino didžiąją dalį lėšų, neatsižvelgiant į stebėjimų išskirtis, kai nuostolių susigrąžinimo procesas buvo daug ilgesnis. Nustatant maksimalią lėšų susigrąžinimo procesų trukmę reikėtų užtikrinti, kad pakaktų duomenų lėšų susigrąžinimui pagal neužbaigtus lėšų susigrąžinimo procesus įvertinti. Skirtingų rūšių pozicijose maksimali lėšų susigrąžinimo procesų trukmė gali skirtis. Nustatyta maksimali lėšų susigrąžinimo procesų trukmė turėtų būti aiškiai užregistruota dokumentuose ir pagrįsta stebimų lėšų susigrąžinimo dėsningumų įrodymais, taip pat atitikti sandorių pobūdį ir pozicijų rūšį. Maksimalios lėšų susigrąžinimo proceso trukmės nustatymas ilgalaikio vidutinio LGD tikslais neturėtų trukdyti įstaigoms imtis lėšų susigrąžinimo veiksmų tada, kai to reikia, net ir pagal tas pozicijas, kurios išlieka pozicijomis esant įsipareigojimų neįvykdymui ilgiau nei šios rūšies pozicijoms nustatyta maksimali nuostolių susigrąžinimo proceso trukmė.

157. Apskaičiuodamos stebimą vidutinį LGD, įstaigos turėtų užbaigtais lėšų susigrąžinimo procesais nedelsdamos pripažinti visas pozicijas esant įsipareigojimų neįvykdymui, kurios atitinka bent vieną iš šių kategorijų:

- (a) pozicijas, kurių atžvilgiu įstaiga nenumato imtis jokių tolesnių lėšų susigrąžinimo veiksmų;
- (b) pozicijas, kurių įsipareigojimų neįvykdymo statusas išlieka ilgiau nei šios rūšies pozicijoms nustatyta maksimali nuostolių susigrąžinimo proceso trukmė;
- (c) visiškai apmokėtas arba nurašytas pozicijas;
- (d) pozicijas, kurioms vėl suteiktas įsipareigojimų vykdymo statusas.

Jeigu pozicijos esant įsipareigojimų neįvykdymui patenka į a ir b punktuose nurodytas kategorijas, apskaičiuojant stebimą vidutinį LGD, reikėtų atsižvelgti į visus iki įvertinimo arba įvertinimo metu realizuotus lėšų susigrąžinimus ir išlaidas, įskaitant visus susigrąžinimus, kurie buvo realizuoti pasibaigus maksimaliai susigrąžinimo procesų trukmei.

158. Apskaičiuodamos ilgalaikį vidutinį LGD, įstaigos turėtų koreguoti stebimą vidutinį LGD, atsižvelgdamos į informaciją, susijusią su neužbaigtais lėšų susigrąžinimo procesais, jeigu laikas nuo įsipareigojimų neįvykdymo momento iki įvertinimo momento yra trumpesnis už šios rūšies

pozicijoms nustatytą maksimalią susigrąžinimo proceso trukmę. Šių procesų atveju įstaigos turėtų laikytis abiejų šių sąlygų:

- (a) jos turėtų atsižvelgti į visas stebimas išlaidas ir susigrąžintas sumas;
- (b) jos gali įvertinti būsimas išlaidas ir sumas, kurias numatoma susigrąžinti, susijusias ir su esamų užtikrinimo priemonių realizavimu, ir su susigrąžinimu nenaudojant užtikrinimo priemonių, per maksimalų susigrąžinimo procesų laikotarpį.

159. 158 punkto (b) papunktyje nurodytas įvertinimas turėtų atitikti šiuos principus:

- (a) vertindamos būsimas išlaidas ir sumas, kurias numatoma susigrąžinti, įstaigos turėtų analizuoti išlaidas ir susigrąžintas sumas, kurios buvo realizuotos tose pozicijose iki įvertinimo momento, ir palyginti jas su vidutinėmis išlaidomis ir susigrąžintomis sumomis, kurios buvo realizuotos panašiose pozicijose per panašų laikotarpį; šiuo tikslu įstaigos turėtų analizuoti susigrąžinimo dėsningumus pagal stebimus užbaigtus ir neužbaigtus susigrąžinimo procesus, atsižvelgdamos tik į išlaidas ir susigrąžintas sumas, kurios buvo realizuotos iki įvertinimo momento;
- (b) prielaidos, pagal kurias nustatomos numatomos būsimos išlaidos ir susigrąžinsimos sumos, taip pat stebimo vidutinio LGD koregavimas turėtų būti:
 - i. tikslios, o tai turėtų būti pagrįsta atliekant grįžtamuosius patikrinimus;
 - ii. pagrįstos tinkama ekonomine logika;
 - iii. proporcingos, atsižvelgiant į tai, kad LGD įvertčiai turėtų būti grindžiami ilgalaikiu vidutiniu LGD, kuris atitinka , pagal įsipareigojimų neįvykdymo atvejų skaičių įvertintą LGD vidurkį, įskaičiuojant visus per istorinį stebėjimo laikotarpį stebėtus įsipareigojimų neįvykdymo atvejus;
- (c) vertindamos, kiek lėšų bus susigrąžinta ateityje, įstaigos turėtų atsižvelgti į galimą įverčių poslinkį, kuris gali atsirasti dėl neužbaigtų susigrąžinimo procesų, kuriems būdinga ilgesnė arba trumpesnė vidutinė susigrąžinimo trukmė negu užbaigtiems susigrąžinimo procesams;
- (d) vertindamos, kiek lėšų bus susigrąžinta ateityje, realizavus esamas užtikrinimo priemones, įstaigos turėtų atsižvelgti į užtikrinimo priemonių įkeitimo teisinį apibrėžtumą ir remtis realistiškais prielaidomis dėl galimybių jas realizuoti;
- (e) stebimo vidutinio LGD koregavimą galima įvertinti konkrečios pozicijos lygmeniu, rango ar grupės lygmeniu arba portfelio, kuriam taikomas LGD modelis, lygmeniu;
- (f) kiekvienas neapibrėžtumas, susijęs su lėšų, kurias tikimasi susigrąžinti ateityje pagal neužbaigtus susigrąžinimo procesus, apskaičiavimu, turėtų būti atspindėtas taikant reikiamą konservatyvumo maržą pagal 4.4 skirsinį.

6.3.2.4 Atvejų, kai nepatiriama nuostolių arba pasiekama teigiamų rezultatų, traktavimas

160. Jeigu įstaigos mato, kad pagal stebėtus įsipareigojimų neįvykdymo atvejus gavo pelno, apskaičiuojant stebimą vidutinį LGD ir įvertinant ilgalaikį vidutinį LGD, realizuotas šių stebėjimų LGD turėtų būti lygus nuliui. Modelio kūrimo procese įstaigos gali naudotis informacija apie realizuotus LGD iki šios apatinės ribos pritaikymo rizikos diferencijavimo tikslais.

6.3.3 Ilgalaikio vidutinio LGD kalibravimas

161. Įstaigos turėtų kalibruoti savo LGD įverčius pagal ilgalaikį vidutinį LGD, kuris apskaičiuojamas pagal 6.3.2 skirsnį. Šiuo tikslu įstaigos turėtų pasirinkti kalibravimo metodą, kuris tiktų jų LGD įvertinimo metodui, iš šių būdų:

(a) LGD įverčių kalibravimą pagal kiekvienam rangui arba grupei apskaičiuotą ilgalaikį vidutinį LGD – šiuo atveju įstaigos turėtų numatyti papildomus kalibravimo patikrinimus atitinkamo kalibravimo segmento lygmeniu;

(b) LGD įverčių kalibravimą pagal kalibravimo segmento lygmeniu apskaičiuotą ilgalaikį vidutinį LGD, ypač kai įstaigos naudoja tiesioginius LGD įverčius pagal Reglamento (ES) Nr. 575/213 169 straipsnio 3 dalį, įskaitant atvejus, jai jos naudoja tarpiniais parametrais grindžiamą LGD įvertinimo metodą. Šiuo atveju įstaigos turėtų bent palyginti šį ilgalaikį vidutinį LGD su vidutiniu LGD įverčiu, taikomu tam pačiam stebėjimų rinkiniui, kaip ir stebėjimams, pagal kuriuos apskaičiuojamas ilgalaikis vidutinis LGD, o prireikus ištaisyti atskirus taikymo portfelio LGD įverčius, pavyzdžiui naudojant padidinimo daugiklį. Jeigu realizuotos vertės yra didesnė už kalibravimo segmento lygmens įverčius, įstaigos turėtų ištaisyti įverčius juos padidindamos arba pakoreguoti įvertinimą taip, kad būtų atsižvelgta į nuostolių patirtis.

162. Jeigu įstaigos pastebi itin dideles realizuoto LGD vertes, kurios yra daug didesnės negu 100 proc., ypač pozicijose, kuriose įsipareigojimų neįvykdymo metu neapmokėta įsipareigojimų suma yra maža, jos turėtų nustatyti atitinkamus rizikos veiksnius, kad galėtų diferencijuoti šiuos stebėjimus bei tinkamai perteikti šias konkrečias charakteristikas priskyrimo rangams arba grupėms. Jeigu, vertindamos LGD, įstaigos naudoja tolydžią reitingų skalę, tokioms pozicijoms jos gali sukurti atskirą kalibravimo segmentą.

163. Tam, kad įvykdytų Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies a punkto reikalavimą kiekybiškai vertinant LGD atsižvelgti į visus stebėtus įsipareigojimų neįvykdymo atvejus, įstaigos neturėtų atmesti nė vieno per istorinį stebėjimo laikotarpį stebėto įsipareigojimų neįvykdymo atvejo, kuris patenka į LGD modelio taikymo apimtį.

164. Analizuodamos duomenų reprezentatyvumą pagal 4.2.4 skirsnį, įstaigos turėtų atsižvelgti ne tik į esamas portfelio ypatybes, bet ir į portfelio struktūros pokyčius, kurie yra numatomi artimiausiu metu dėl konkrečių jau atliktų veiksmų arba priimtų sprendimų (jei tai svarbu). Pagal artimiausiu metu numatomus pokyčius atliktais koregavimais LGD parametro įverčiai neturėtų būti mažinami.

7 Pozicijų, esant įsipareigojimų neįvykdymui, rizikos parametru įvertinimas

7.1 Bendrieji EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD įvertinimui taikomi reikalavimai

7.1.1 EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD įvertinimo metodai

165. Įstaigos, pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 143 straipsnio 2 dalį gavusios leidimą naudoti savus LGD įverčius, turėtų priskirti EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD įvertį kiekvienai pozicijai esant įsipareigojimų neįvykdymui, kuri patenka į reitingų sistemos, dėl kurios suteiktas toks leidimas, taikymo intervalą.
166. Įstaigos turėtų įvertinti EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD pagal kiekvieną reitingų sistemoje naudojamos atskiros priemonių reitingų skalės priemonių rangą arba grupę.
167. Jeigu šiame skyriuje nenurodyta kitaip, vertindamos EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD, įstaigos turėtų taikyti tuos pačius įvertinimo metodus, kuriuos taikė vertindamos pozicijų, kuriose įsipareigojimai vykdomi, LGD, kaip nustatyta 6 skyriuje.
168. Įstaigos savo EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD įverčiuose turėtų laiku atsižvelgti į visą svarbią po įsipareigojimų neįvykdymo gautą informaciją, ypač kai susigrąžinimo proceso įvykiais paneigiami lėšų susigrąžinimo lūkesčiai, kuriais pagrįsti naujausi įverčiai.
169. Įstaigos turėtų vertinti ir deramai pagrįsti atvejus, kai priemonių rango arba grupės lygmeniu įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD įverčiai iškart po įsipareigojimų neįvykdymo datos sistemingai nukrypsta nuo LGD įverčių prieš pat įsipareigojimų neįvykdymo datą ir šie nuokrypiai atsiranda ne dėl rizikos veiksnių, kurie yra taikytini tik nuo įsipareigojimų neįvykdymo datos.
170. Įstaigos atitinkamai pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 185 straipsnio b ir c punktus turėtų atlikti savo EL_{BE} ir nevykdančių pozicijų neįvykdymo LGD įverčių grįžtamąjį patikrinimą.

7.1.2 Atskaitos datos

171. Vertindamos EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD, įstaigos turėtų nustatyti atskaitos datas, kurias naudos grupuodamos pozicijas esant įsipareigojimų neįvykdymui pagal stebimus susigrąžinimo dėsningumus. Šias atskaitos datas reikėtų naudoti vertinant EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD vietoj įsipareigojimų neįvykdymo datos. Nustatydamos

atskaitos datas, įstaigos turėtų remtis tik užbaigtų susigrąžinimo procesų informacija, atsižvelgdamos į išlaidas ir susigrąžintas sumas tik tada, jei jos gautos iki įvertinimo datos.

172. Bet kuria 171 punkte nurodyta atskaitos data galėtų būti bet kuri iš šių datų:

- (a) konkretus dienų skaičius nuo įsipareigojimų neįvykdymo datos; šis variantas ypač tiktų tais atvejais, kai vertinamas pozicijų portfelis, kuriam būdingos stabilios susigrąžinimo tendencijos;
- (b) atitinkama data, susijusi su konkrečiu įvykiu, kurią pastebimi reikšmingi susigrąžinimo profilio pokyčiai; šis variantas ypač tiktų tais atvejais, kai vertinamas pozicijų portfelis, kuriame susigrąžinimo tendencijos dėl tam tikrų konkrečių įvykių, pavyzdžiui, užtikrinimo priemonės realizavimo datą, reikšmingai pakinta;
- (c) bet koks a ir b punktuose nurodytų atvejų derinys, kuriuo tiksliau perteikiamos susigrąžinimo tendencijos; šis variantas ypač tiktų tais atvejais, kai vertinamas pozicijų portfelis, kuriame susigrąžinimo tendencijos ilgą laiką būna stabilios, bet susiklosčius tam tikriems konkrečioms įvykiams, pavyzdžiui, išieškojimo atveju, pakinta ir kai atskaitos datos po šių įvykių apibrėžiamos kaip konkretus dienų skaičius nuo susigrąžinimo įvykio, o ne nuo įsipareigojimų neįvykdymo datos;
- (d) jeigu tai tinka, atskaitos datos vertė gali būti bet kuri vertė nuo nulio iki įstaigos nustatyto tam tikros rūšies pozicijų maksimalios susigrąžinimo proceso trukmės dienų skaičiaus.

173. Vertinant EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD, visomis į modelį įtrauktomis atitinkamomis atskaitinėmis datomis reikėtų remtis tomis pačiomis į RDR įtrauktomis pozicijomis esant įsipareigojimų neįvykdymui.

174. Įstaigos turėtų reguliariai stebėti galimus susigrąžinimo tendencijų ir atitinkamų susigrąžinimo politikų pokyčius, kurie gali turėti įtakos EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD įvertinimui kiekvieną atskaitinę datą.

7.1.3 Reikalavimai duomenims, kurie naudojami EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD įvertinti

175. Vertindamos EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD, įstaigos turėtų naudoti tą patį 6.1.2 skyriuje nurodytą RDR, jį papildžiusios visa svarbia per susigrąžinimo procesą ir kiekvieną 171–174 punktuose nurodytą atskaitinę datą stebėta informacija, ypač turėtų atsižvelgti bent į šią papildomą informaciją:

- (a) visus svarbius veiksnius, kurie gali būti naudojami pozicijoms esant įsipareigojimų neįvykdymui grupuoti, ir visus atitinkamus nuostolių veiksnius, įskaitant veiksnius, kurie gali tapti svarbūs po įsipareigojimų neįvykdymo datos ir kiekvieną atskaitinę datą;
- (b) kiekvieną atskaitinę datą neapmokėtą įsipareigojimų sumą;

- (c) kiekvienos užtikrinimo priemonės, susijusios su neįvykdytais kredito įsipareigojimais, vertę ir jų vertinimo datas po įsipareigojimo nevykdymo datos.

7.2 Modelio kūrimas vertinant EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD

176. Norėdamos atsižvelgti į informaciją apie laiko tarpą, kai įsipareigojimai nėra vykdomi, ir iki šiol įvykdytą susigrąžinimą, pagal TRS dėl IRB vertinimo metodo 54 straipsnio 2 dalies b punktą įstaigos gali atsižvelgti į šią informaciją tiesiogiai, kaip į rizikos veiksnius, arba netiesiogiai, pavyzdžiui, vertinimo tikslais nustatydamos atskaitinę datą, kaip nurodyta 171–174 punktuose.
177. Vertindamos EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD, įstaigos turėtų analizuoti 121 punkte nurodytus galimus rizikos veiksnius ne tik iki, bet ir po įsipareigojimų neįvykdymo momento iki susigrąžinimo proceso pabaigos datos. Įstaigos taip pat turėtų analizuoti kitus galimus rizikos veiksnius, kurie gali tapti svarbiais po įsipareigojimų neįvykdymo datos, pirmiausia įskaitant numatomą susigrąžinimo proceso trukmę ir susigrąžinimo proceso būklę. Įstaigos turėtų remtis pagal 171–174 punktus nustatytoms atskaitinėms datoms tinkamomis rizikos veiksnių ir užtikrinimo priemonių vertėmis.

7.3 EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD kalibravimas

7.3.1 Realizuoto LGD ir įsipareigojimų neįvykdančių pozicijų ilgalaikio vidutinio LGD apskaičiavimas

178. Vertindamos EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD, įstaigos turėtų apskaičiuoti realizuotą pozicijų LGD esant įsipareigojimų neįvykdymui pagal 6.3.1 skirsnį, išskyrus, kad tai reikėtų atlikti atsižvelgiant į kiekvieną pagal 171–174 punktus nurodytą atskaitinę datą, o ne įsipareigojimų neįvykdymo datą. Apskaičiuodamos nustatytą atskaitinę datą realizuotą LGD, įstaigos turėtų įtraukti visus iki atskaitinės datos kapitalizuotus mokesčius ir palūkanas, o visus vėlesnius pinigų srautus ir skolinimąsi diskontuoti iki atskaitinės datos.
179. Jeigu po įsipareigojimų neįvykdymo momento įstaigos dalį pozicijos nurašo, apskaičiuodamos ekonominį nuostolį ir realizuotą LGD, jos turėtų atsižvelgti į visą neapmokėtą kredito įsipareigojimo sumą, neatsižvelgdamos į nurašytąją dalį. Tačiau jeigu įstaigos reguliariai nurašo pozicijų dalis, remdamosi nuoseklia nurašymų laiko ir dalies politika, kalibruodamos EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD, jos gali įtraukti šią informaciją. Jeigu įstaigos nurašymus atlieka ne taip reguliariai, siekdamos užtikrinti LGD įvertinimo ir LGD įverčių taikymo nuoseklumą, jos gali atsižvelgti į informaciją apie tam tikros pozicijos dalies nurašymą ir taikyti šiuos parametrus tokiai pozicijai peržiūredamos reitingų priskyrimo proceso rezultata pagal 8.2 skirsnį.
180. Vertindamos EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD, įstaigos turėtų apskaičiuoti ilgalaikį vidutinį LGD iš pozicijų esant įsipareigojimų neįvykdymui realizuotų LGD, kaip nurodyta 178 punkte, laikydamosi 6.3.2 skirsnyje nustatytų reikalavimų, tik išskyrus tai, kad kiekvieną

atskaitinę datą neužbaigtus susigrąžinimo procesus reikėtų įtraukti tik tada, jeigu atitinkama atskaitinė data, kurią taikomi EL_{BE} ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD, yra vėlesnė negu atskaitinė data, taikoma įvertinimui atlikti.

181. Pagal 6.3.2.3 skirsnį pozicijose, kuriose įsipareigojimų neįvykdymo statusas paliekamas ilgiau už įstaigos nustatytą maksimalią susigrąžinimo proceso trukmę, įstaigos neturėtų vertinti jokių būsimų susigrąžinsimų sumų. Tačiau į svarbią informaciją apie konkrečias pozicijas, ypač informaciją apie esamą užtikrinimo priemonę, galima atsižvelgti ir šiuos parametrus taikyti peržiūrint reitingų priskyrimo proceso rezultatus pagal 8.2 skirsnį.

7.3.2 Specialieji EL_{BE} įvertinimo reikalavimai

7.3.2.1 Konservatyvumo maržos taikymas vertinant EL_{BE}

182. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies h punktą į EL_{BE} nereikėtų įtraukti jokios 4.4.3 skirsnyje nurodytos konservatyvumo maržos.

7.3.2.2 Esamos ekonominės sąlygos

183. Siekdamas atsižvelgti į esamas ekonomines sąlygas savo EL_{BE} įverčiuose, kaip to reikalaujama Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies h punkte, įstaigos turėtų atsižvelgti į ekonominius veiksnius, įskaitant makroekonominčius ir kredito veiksnius, kurie yra svarbūs nagrinėjamos rūšies pozicijoms.

184. Vertinant EL_{BE}, reikėtų remtis 180 punkte nurodytu ilgalaikiu vidutiniu LGD ir, jeigu susiklosto bet kurios iš toliau nurodytų sąlygų, tam, kad į esamas ekonomines sąlygas būtų atsižvelgta, jokių papildomų koregavimų atlikti nereikėtų:

- (a) į modelį kaip rizikos veiksnys tiesiogiai įtrauktas bent vienas makroekonominis veiksnys;
- (b) bent vienam reikšmingam rizikos veiksmiui įtakos turi ekonominės sąlygos;
- (c) vertinamoms pozicijoms įtakos turintys ekonominiai veiksniai neturi įtakos įsipareigojimų nevykdančių pozicijų realizuotam LGD.

185. Jeigu nėra nė vienos iš 184 punkte nurodytų sąlygų, įstaigos turėtų koreguoti pozicijų esant įsipareigojimų neįvykdymui ilgalaikį vidutinį LGD, kad atspindėtų esamas ekonomines sąlygas. Tokiu atveju įstaigos turėtų atskirai dokumentuose užregistruoti 180 punkte nurodytą pozicijų esant įsipareigojimų neįvykdymui ilgalaikį vidutinį LGD ir jo koregavimą pagal esamas ekonomines sąlygas.

7.3.2.3 EL_{BE} ir specifinės kredito rizikos koregavimų ryšys

186. Jeigu kredito rizikos koregavimams naudojamas modelis atitinka Reglamento (ES) Nr. 575/2013 trečios dalies II antraštinės dalies 3 skyriaus 6 skirsnio reikalavimus arba gali būti pakoreguotas, kad atitiktų šiuos reikalavimus, įstaigos kaip EL_{BE} įverčius gali naudoti specifinius kredito rizikos koregavimus.
187. Jeigu specifinės kredito rizikos koregavimai yra vertinami atskirai pagal kiekvieną poziciją arba pagal kiekvieną įsipareigojantįjį asmenį, įstaigos gali peržiūrėti specifinės kredito rizikos koregavimus pagrįstus EL_{BE} įverčius, jei gali įrodyti, kad taip EL_{BE} įverčiai bus tikslesni, ir kad specifinės kredito rizikos koregavimai atitinka 6.3.1 skirsnyje išdėstytus ekonominio nuostolio apskaičiavimo reikalavimus arba yra pakoreguoti, kad juos atitiktų.
188. Tam, kad pagrįstų atvejus, kai specifinės kredito rizikos koregavimai viršija EL_{BE} įverčius, pagal TRS dėl IRB vertinimo metodo 54 straipsnio 2 dalies f punktą, įstaigos turėtų užtikrinti, kad EL_{BE} įverčiai nuosekliai derėtų su 6.3.1 skirsnyje aprašytais ekonominio nuostolio komponentais, taip pat atitiktų įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžtį, pateiktą Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnyje, ir šiuo atžvilgiu išanalizuoti visus skirtumus su specifiniams kredito rizikos koregavimams nustatyti naudojamomis apibrėžtimis ir metodais. Pirmiausia įstaigos turėtų atsižvelgti į galimus diskonto normos skirtumus, tai, ar yra užtikrinimo priemonių, kurios pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies f punktą nėra tinkamos, skirtingą išlaidų tvarkymą ir skirtingų įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžčių taikymą.

7.3.3 Specialieji įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD įvertinimo reikalavimai

189. Nagrinėdamos galimus neigiamus ekonominių sąlygų pokyčius per numatomos trukmės susigrąžinimo procesų laikotarpį, kaip nurodyta TRS dėl IRB vertinimo metodo 54 straipsnio 2 dalies a punkte, vertinant įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD turėtų būti atsižvelgta bent į nuosmukio sąlygas, kai ekonominį nuosmukį atitinkantys įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD įverčiai yra daug konservatyvesni už 180 punkte nurodytų pozicijų esant įsipareigojimų neįvykdimui ilgalaikį vidutinį LGD.
190. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies h punktą įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD reikėtų padidinti, kad jis viršytų 189 punkte nurodytą lygį, jeigu to reikia siekiant užtikrinti, kad įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD ir EL_{BE} skirtumas apimtų kiekvieną nuostolių rodiklio padidėjimą dėl galimų papildomų per susigrąžinimo laikotarpį patirtų nuostolių.
191. Užtikrinant, kad atskirų pozicijų įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD būtų didesnis už EL_{BE} arba, išimtiniais atvejais, lygus EL_{BE}, pagal TRS dėl IRB vertinimo metodikos 54 straipsnio 2 dalies d punktą tais atvejais, kai EL_{BE} buvo apskaičiuotas atlikus specifinės kredito rizikos koregavimus pagal 186 punktą ir viršija įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD, gautą tiesioginio įvertinimo būdu pagal TRS dėl IRB vertinimo metodo 54 straipsnio 1 dalies a punktą, įstaigos turėtų analizuoti ir taisyti įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD.

192. Ta apimtimi, kuria EL_{BE} įvertinimo rezultatų peržiūros priežastys yra aktualios ir įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD, nuosekliai peržiūras taip pat reikėtų taikyti įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD priskyrimui taip, kad EL_{BE} priedas apimtų visus nuostolių rodiklio padidėjimus dėl Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies h punkte nurodytų galimų papildomų nenumatytų nuostolių susigrąžinimo laikotarpiu.
193. Nepriklausomai nuo to, kuris iš TRS dėl IRB vertinimo metodo 54 straipsnio 1 dalies a punkto a ir b papunkčiuose nurodytų metodų yra taikomas įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD įvertinti, įstaigos turėtų atskirai dokumentuose registruoti visus šiuos dalykus:
- (a) įsipareigojimų nevykdančių pozicijų LGD suskaidymą į komponentus: EL_{BE} ir priedą;
 - (b) priedą suskaidymą į visus šiuos komponentus:
 - (i) nuosmukio sąlygų komponentą, sukalibruotą ilgalaikiam vidutiniam LGD pritaikius nuosmukio koregavimą, kaip nurodyta 189 punkte;
 - (ii) 4.4 skirsnyje nurodytos konservatyvumo maržos komponentą;
 - (iii) bet kurį komponentą, kuriuo dengiami Reglamento (ES) Nr. 575/2013 181 straipsnio 1 dalies h punkte nurodyti galimi papildomi nenumatyti nuostoliai susigrąžinimo laikotarpiu; šį komponentą reikėtų įtraukti tik išimtinėmis aplinkybėmis, kai i ir ii punktuose nurodytuose komponentuose nepakankamai atsižvelgta į galimus papildomus nuostolius.

8 Rizikos parametų taikymas

194. Kai taikomas PD arba LGD modelis ir įstaigos gauna naujos informacijos apie atitinkamą rizikos veiksnį arba reitingų kriterijų, priskirdamos reitingus jos turėtų laiku atsižvelgti į šią informaciją, pirmiausia užtikrindamos abu šiuos dalykus:

- (a) kad atitinkamos IT sistemos būtų kuo greičiau atnaujintos ir kad atitinkamas reitingas ir PD arba LGD priskyrimas būtų kuo greičiau peržiūrėti;
- (b) jeigu nauja informacija yra susijusi su įsipareigojančiojo asmens įsipareigojimų neįvykdymu, kad įsipareigojančiojo asmens PD visose atitinkamose IT sistemose laiku ir laikantis Gairių dėl įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymo pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnį 108 straipsnio būtų pakeistas į 1.

8.1 Konservatyvumas taikant rizikos parametrus

195. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 171 straipsnio 2 dalį reitingų priskyrimo rezultatų požiūriu įstaigos turėtų būti konservatyvesnės, jeigu nustatoma modelio įdiegimo IT sistemose arba rizikos parametų priskyrimo esamo portfelio įsipareigojantiems asmenims arba priemonėms proceso trūkumų, ypač jeigu šie trūkumai yra susiję su reitingų priskyrimo procese naudojamais duomenimis. Įstaigos tuo tikslu turėtų sukurti sistemą, kurią sudarytų šie etapai:

- (a) modelio įdiegimo IT sistemose trūkumų arba rizikos parametų taikymo trūkumų nustatymas;
- (b) konservatyvumo, kurį ketinama taikyti, formos apibrėžimas ir reikiamo konservatyvumo lygio kiekybinis įvertinimas;
- (c) trūkumų stebėseną ir taisymas;
- (d) registravimas dokumentuose.

196. Pagal 195(a) punktą įstaigos turėtų sukurti patikimą procesą, kurio pagalba nustatytų visus priskyrimo proceso įgyvendinimo ir taikymo trūkumus ir pagal kurį dėl kiekvieno priskyrimo rangui arba grupei proceso trūkumo būtų didinamas konservatyvumas. Įstaigos turėtų atsižvelgti bent į šias papildomo konservatyvumo priežastis:

- (a) taikymo portfelyje trūksta duomenų;
- (b) finansinės ataskaitos nepakankamai atnaujintos arba kreditų biuro duomenys nepakankami, kaip nurodyta 59 papunktyje;
- (c) per seni taikymo portfelio reitingai; per seni reitingai suprantami taip, kaip nurodyta TRS dėl IRB taikymo metodo 25 straipsnio 2 dalies b punkte;

- (d) reitingų nėra, nors laikoma, kad pozicija patenka į IRB modelio taikymo apimtį, tačiau jos reitingas pagal šį modelį nevertinamas.
197. Pagal 195 punkto (b) papunktį įstaigos turėtų užtikrinti, kad atsiradus bet kuriai 196 punkte nurodytai priežastčiai, pagal riziką įvertintoms pozicijų sumoms apskaičiuoti naudojamam rizikos parametrai būtų taikomas papildomas konservatyvumas. Jeigu iškyla daugiau negu viena priežastis, įvertis turėtų būti konservatyvesnis. Papildomas su kiekviena priežastimi susijęs konservatyvumas turėtų būti proporcingas dėl tos priežasties atsiradusiam su įvertintu rizikos parametru susijusiam neapibrėžtumui.
198. Įstaigos turėtų išnagrinėti bendrą nustatytų trūkumų poveikį ir pagal juos nustatytą konservatyvumą portfelio, kuriam taikomas atitinkamas priskyrimo rangams arba grupėms patikimumo modelis, lygmeniu ir užtikrinti, kad nuosavų lėšų reikalavimai dėl būtinybės atlikti pernelyg daug koregavimų nebūtų iškraipyti.
199. Pagal 195 punkto (c) papunktį įstaigos turėtų reguliariai stebėti įgyvendinimo ir taikymo trūkumus bei dėl jų taikomo papildomo konservatyvumo lygius. Kai tai įmanoma, įstaigos turėtų imtis veiksmų, kad pašalintų nustatytus trūkumus. Atlikusi vertinimą ir atsižvelgdama į poveikio nuosavų lėšų reikalavimams dydį, įstaiga turėtų parengti planą, kaip per pagrįstą laikotarpį pašalinti trūkumus.
200. Pagal 195 punkto (d) papunktį įstaigos turėtų parengti reikiamus papildomo konservatyvumo taikymo vadovus ir procedūras ir registruoti įgyvendinimo ir taikymo trūkumų šalinimo procesą dokumentuose. Šiuose dokumentuose reikėtų nurodyti bent nagrinėtas priežastis ir poveikį, kurį iškilusios priežastys padarė galutiniam priskyrimui rangui arba grupei, rizikos parametro lygiui ir nuosavų lėšų reikalavimams.

8.2 Žmogaus sprendimas taikant rizikos parametrus

201. Taikydamos modelį, įstaigos gali remtis žmogaus sprendimu šiais atvejais:
- (a) taikydamos kokybinius modelyje naudojamus kintamuosius;
 - (b) peržiūredamos reitingų priskyrimo proceso įvesties duomenis;
 - (c) peržiūredamos reitingų priskyrimo proceso rezultatus.
202. Įstaigos turėtų nustatyti aiškius kokybinių modelio įvesties duomenų naudojimo kriterijus ir užtikrinti, kad visi atitinkami darbuotojai šiuos įvesties duomenis nuosekliai naudotų, o panašią riziką keliantys įsipareigojantieji asmenys arba priemonės būtų nuosekliai priskiriami tam pačiam rangui arba grupei, kaip to reikalaujama Reglamento (ES) Nr. 575/2013 171 straipsnio 1 dalies a punkte.
203. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 172 straipsnio 3 dalį įstaigos turėtų nurodyti reitingų priskyrimo peržiūrų taikymo procesą politiką ir kriterijus. Šioje politikoje reikėtų ne tik nurodyti galimas tokių procesų įvesties duomenų ir rezultatų peržiūras – pati politika taip pat turėtų būti

konservatyviai nustatyta taip, kad peržiūrų konservatyvumas nebūtų ribojamas. Priešingai, turėtų būti ribojamas potencialus pagal modelį nustatytų įverčių sumažėjimas dėl reitingų priskyrimo proceso įvesties duomenų arba rezultatų peržiūrų.. Taikydamos peržiūras, įstaigos turėtų atsižvelgti į visą svarbią naujausią informaciją.

204. Įstaigos turėtų registruoti dokumentuose kiekvienos peržiūros mastą ir pagrindą. Jeigu įmanoma, įstaigos turėtų iš anksto sudaryti galimų priežasčių, kuriomis grindžia peržiūras, sąrašą ir priežastis nurodyti iš jo. Įstaigos taip pat turėtų saugoti informaciją apie peržiūros datą ir asmenį, kuris ją atliko ir patvirtino.
205. Įstaigos turėtų reguliariai stebėti reitingų priskyrimo proceso įvesties duomenų ir rezultatų peržiūrų lygį ir pagrindimą. Jos savo politikoje turėtų pagal kiekvieną modelį nustatyti didžiausią priimtina peržiūrų normą. Jeigu šie didžiausi galimi lygiai pažeidžiami, įstaiga turėtų imtis reikiamų priemonių. Peržiūrų mastą reikėtų nurodyti ir stebėti kalibravimo segmento lygmeniu. Jeigu peržiūrų yra daug, įstaigos turėtų imtis reikiamų priemonių ir modelį patobulinti.
206. Įstaigos turėtų reguliariai analizuoti pozicijų, kuriose reitingų priskyrimo proceso įvesties duomenys arba rezultatai buvo peržiūrėti pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 172 straipsnio 3 dalį, rezultatus.
207. Įstaigos turėtų reguliariai vertinti modelio rezultatus iki ir po reitingų priskyrimo proceso rezultatų peržiūros. Jeigu, atlikus vertinimą, padaroma išvada, kad dėl peržiūrų modelio pajėgumas tiksliai kiekybiškai įvertinti rizikos parametrus reikšmingai sumažėjo (modelio prognozuojamasis pajėgumas), įstaigos turėtų imtis reikiamų priemonių ir užtikrinti, kad peržiūros būtų taikomos tinkamai.

8.3 Vidaus reitingų ir įsipareigojimų neįvykdymo bei nuostolių įverčių naudojimas

208. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 144 straipsnio 1 dalies b punktą ir TRS dėl IRB vertinimo metodo 18–21 straipsnius įstaigos turėtų naudoti tuos pačius rizikos parametrų įverčius tiek nuosavų lėšų reikalavimų apskaičiavimo tiek ir vidaus tikslais, įskaitant rizikos valdymo ir sprendimų priėmimo procesus, , nebent susiklosto visos šios sąlygos:
 - (a) nuokrypis yra pagrįstas ir tinkamas konkrečioje taikymo apimtyje;
 - (b) dėl nuokrypio nesikeičia įsipareigojančiųjų asmenų arba priemonių priskyrimo rangams arba grupėms eilės tvarka kalibravimo segmento lygmeniu, neskaitant pokyčių tik kiekvieno rango arba grupės viduje;
 - (c) nuokrypis atsiranda dėl to, kad parametrus naudojant vidaus tikslais netaikant konservatyvumo atsargos, teisės aktuose nustatytų apatinių ribų, LGD įverčių atveju neatliekant nuosmukio koregavimo arba dėl to, kad taikomas skirtingas kalibravimo metodas, pagal kurį gali būti apibrėžiami skirtingi kalibravimo segmentai.

209. Pagal 208 punktą taip pat gali būti tikslinga tolydžių rizikos parametru įverčius vidaus tikslais grupuoti į homogeninius rangus.
210. Jeigu įstaigos vidaus tikslais taiko rizikos parametru įverčius, kurie skiriasi nuo įverčių, taikomų nuosavų lėšų reikalavimams apskaičiuoti, jos turėtų tai periodiškai perteikti vidaus ataskaitose vyresniajai vadovybei, pateikdamos informaciją apie abu parametru rinkinius. Bet kuriuo atveju, remiantis rizikos parametru įverčiais, kurie yra naudojami nuosavų lėšų reikalavimams apskaičiuoti, į vidaus ataskaitas reikėtų įtraukti visus Reglamento (ES) Nr. 575/2013 189 straipsnio 3 dalyje nurodytus elementus.

8.4 IRB trūkumo arba perviršio apskaičiavimas

211. Šiame skyriuje neigiamas skirtumas tarp bendrųjų ir specifinių kredito rizikos koregavimų, papildomų vertės koregavimų ir kitų su tomis pozicijomis susijusių nuosavų lėšų sumažinimų ir tarp tikėtino nuostolio sumos pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 159 straipsnį turėtų būti laikomas IRB trūkumu, teigiamas – IRB perviršiu.
212. Jeigu apskaičiuojant bendrąjį portfelį, kuriame įsipareigojimai vykdomi, pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 159 straipsnį gaunamas IRB perviršis, įstaigos gali panaudoti šį IRB perviršį bet kuriam IRB trūkumui, kuris buvo gautas apskaičiuojant bendrąjį portfelį esant įsipareigojimų neįvykdymui pagal šį straipsnį, padengti.
213. Norint bet kurį IRB perviršį pridėti prie 2 lygio kapitalo pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 62 straipsnio d punktą, kai atlikus Reglamento (ES) Nr. 575/2013 159 straipsnyje nurodytus skaičiavimus, gaunamas portfelio esant įsipareigojimų neįvykdymui ir portfelio, kuriame įsipareigojimai vykdomi, IRB perviršis, šių dviejų IRB perviršių sumą reikėtų laikyti pridėta prie 2 lygio kapitalo, laikantis Reglamento (ES) Nr. 575/2013 62 straipsnio d punkte nurodytos ribos.
214. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 159 straipsnį apskaičiuodamos bendruosius ir specifinius kredito rizikos koregavimus, įstaigos neturėtų įtraukti dalinių nurašymų. Tačiau apskaičiuojant tikėtiną nuostolio sumą pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 166 straipsnio 1 dalį, pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 158 ir 159 straipsnius reikėtų remtis pozicijos verte neatėmus vertės koregavimų, bet atėmus nurašymus.

9 Įverčių peržiūra

215. Įstaigos turėtų parengti modelių ir reitingų sistemoje naudojamų rizikos parametų įverčių keitimo vidaus politiką. Šioje politikoje reikėtų numatyti, kad modelių keitimo poreikį lemtų bent šie atvejai:

- (a) reguliari įverčių peržiūra;
- (b) nepriklausomas patikimumo vertinimas;
- (c) teisinės aplinkos pokyčiai;
- (d) vidaus audito funkcijas atliekančių asmenų peržiūra;
- (e) kompetentingos institucijos atlikta peržiūra.

216. Jeigu atliekant 215 punkte nurodytas procedūras nustatoma reikšmingų trūkumų, priklausomai nuo trūkumo svarbos įstaigos turėtų imtis reikiamų veiksmų ir pagal 4.4.3 skirsnį taikyti konservatyvumo maržą.

217. Įverčių reguliarios peržiūros tikslais įstaigos turėtų turėti sistemą, kurią sudarytų bent šie elementai:

- (a) minimalus reikalingos analizės mastas ir periodiškumas, įskaitant iš anksto nustatytus rodiklius, kuriuos įstaiga pasirenka duomenų reprezentatyvumui, modelio rezultatams, modelio prognozuojamajam pajėgumui ir stabilumui tikrinti;
- (b) iš anksto nustatyti standartai, įskaitant iš anksto nustatytas slenkstines ribas ir atitinkamų rodiklių reikšmingumo lygius;
- (c) priklausomai nuo trūkumo dydžio, iš anksto nustatyti veiksmai, kurių reikia imtis, jeigu peržiūros rezultatai yra neigiami.

Atlikdamos reguliarias įverčių peržiūras, įstaigos gali remtis nepriklausomo patikimumo vertinimo rezultatais, jeigu šie rezultatai yra nauji.

218. Atliekant įverčių peržiūras, kurias pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 179 straipsnio 1 dalį reikia atlikti bent kartą per metus, reikėtų atsižvelgti bent į įstaigos pagal 217 punktą nustatytus rodiklius, standartus ir slenkstines ribas. Šių peržiūrų mastas turėtų apimti bent šiuos elementus:

- (a) duomenų reprezentatyvumo analizę, įskaitant visus šiuos aspektus:

- (i) galimų skirtumų tarp RDR, kuris yra naudojamas rizikos parametrai kiekybiškai įvertinti, ir tarp taikymo portfelio analizę, įskaitant visų portfelio pokyčių arba visų struktūrinių pokyčių analizę, analizuojant 4.2.4 skyriuje nurodytą reprezentatyvumą;
 - (ii) galimų skirtumų tarp RDR, kuris yra naudojamas modeliui kurti, ir tarp taikymo portfelio analizę; šiuo tikslu įstaigos turėtų:
 - atlikti 24, 25 ir 26 punktuose nurodytą analizę;
 - laikyti, kad modeliui kurti naudojami duomenys pagal 21 punkto a ir b papunkčius yra pakankamai reprezentatyvūs, jeigu pagal 218 punkto b papunktį modelio veikimo rezultatai yra patikimi;
 - atlikti 22 ir 23 punktuose nurodytą analizę, jeigu pagal 218 punkto b papunktį modelio veikimo rezultatai prastėja;
- (b) modelio veikimo rezultatų ir jų stabilumo bėgant laikui analizę, kuri turėtų atitikti abi šias charakteristikas:
- (i) atliekant analizę ir norint nustatyti galimą modelio veikimo rezultatų prastėjimą, įskaitant modelio diskriminacinę galią, reikėtų palyginti modelio veikimo rezultatus jo sukūrimo metu ir jo veikimo rezultatus kiekvienu paskesniu išplėsto duomenų rinkinio stebėjimo laikotarpiu, taip pat iš anksto nustatytas slenkstines ribas; atliekant šią analizę, reikėtų remtis atitinkamais duomenų pogrupiais, pavyzdžiui, PD įverčių atveju – pozicijas, turinčias mokėjimo terminų pradelsimo statusą ir jo neturinčias, LGD įverčių atveju – pagal įvairius susigrąžinimo scenarijus;
 - (ii) analizę reikėtų atlikti atsižvelgiant į visą taikymo portfelį, duomenų niekaip nekoreguojant ir netaikant jokių kuriant modelį taikytų išimčių; palyginimo tikslais informaciją apie veiklos rezultatus modelio sukūrimo metu taip pat reikėtų surinkti apie visą taikymo portfelį prieš atliekant bet kokius duomenų koregavimus ar pritaikant bet kokias išimtis;
- (c) modelio prognozavimo galios analizę, įskaitant bent šiuos dalykus:
- (i) analizę, ar į duomenų rinkinį, kuris yra naudojamas rizikos parametrui įvertinti, įtraukus naujausius duomenis būtų gauti iš esmės skirtingi rizikos įverčiai;
 - PD atveju – ar, įtraukus naujausius duomenis, ilgalais vidutinis įsipareigojimų neįvykdymo rodiklis iš esmės pakistų; atliekant šią analizę, reikėtų atsižvelgti į reikiamai pakeistą tikėtino įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių kintamumo intervalo laikotarpį ir, jei reikia, gerų ir blogų metų derinį;

- LGD atveju – ar, įtraukus naujausius duomenis, ilgalaikis vidutinis LGD arba nuosmukio LGD iš esmės pakistų;

(ii) grįžtamojo patikrinimo analizę, kurią atliekant reikėtų palyginti nuosavų lėšų reikalavimams apskaičiuoti naudotus įverčius ir gautus kiekvieno rango arba grupės rezultatus; šiuo tikslu įstaigos gali atsižvelgti į grįžtamojo patikrinimo, atlikto vidaus patvirtinimo tikslais pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 185 straipsnio b punktą, rezultatus arba gali atlikti papildomus patikrinimus, pavyzdžiui, taikydamos skirtingą duomenų rinkinio laikotarpį.

219. Įstaigos turėtų nustatyti, kokiomis sąlygomis 218 punkte nurodytą analizę reikėtų atlikti dažniau negu kartą per metus, pavyzdžiui, labai pakitus įstaigos rizikos profiliui, kredito politikai arba atitinkamoms IT sistemoms. Įstaigos turėtų peržiūrėti PD arba LGD modelį kaskart, kai pastebi reikšmingų ekonominių sąlygų pokyčių, palyginti su ekonominėmis sąlygomis, kuriomis yra grindžiamas modeliui kurti naudotas duomenų rinkinys.

220. Atlikdamos Reglamento (ES) Nr. 575/2013 190 straipsnio 2 dalyje nurodytas užduotis, įstaigos, atsižvelgdamos į reitingų sistemų reikšmingumą, turėtų apibrėžti reguliarių visapusiškos reitingų sistemų peržiūros ciklą, į kurį turėtų įtraukti visus modelio kūrimo, rizikos parametrų kiekybinio įvertinimo ir, jei reikia, modelio komponentų įvertinimo aspektus. Ši peržiūra turėtų apimti visus šiuos etapus:

- (a) esamų ir galimų rizikos veiksnių peržiūrą ir jų reikšmingumo vertinimą, remiantis iš anksto nustatytais 217 punkte nurodytais peržiūros standartais;
- (b) modelio metodikos, jo koncepcijos patikimumo vertinimą, modelio prielaidų išsipildymo vertinimą, taip pat alternatyvių metodikų vertinimą.

Jeigu pagal šios peržiūros rezultatus rekomenduojama keisti modelio struktūrą, reikėtų imtis atitinkamų veiksmų, remiantis analizės rezultatais.

221. Atlikdamos 217–220 punktuose nurodytą peržiūrą, įstaigos turėtų taikyti nuoseklią duomenų koregavimo ir išimčių politiką bei užtikrinti, kad visi atitinkamiems duomenų rinkiniams taikytos politikos skirtumai būtų pagrįsti ir kad dėl jų peržiūros rezultatai nebūtų iškreipti.